

BIZKAYAN LENEGUA

Bizkatar batek iratzija

EGUTEGI BIZKATARA

• I • URPIA •

BILBAO

AMORORTU'REN IRAROLEA

Jardines, 3 Berastegi, 1

H-39686

R-43506

ATV
21528

EGUTEGI BIZKATAĀRA

(BIZKAIKO LENENGUA)

1897 +

BIZKATAĀR BATEK IRATZIJA

Sabine Arana

I URTIA

BILBAO

AMORORTU'REN IRAĀKOLEA

JARDINES, 8 — BERRATEGI, 1

BIZKAÏ'KO
LENENGO EGUTEGI AÛ

ARGITARATU DA

1996'GAREN URTEKO AZILA'KO TAN

JABIA DAU

IRAKURLIARI EGILIAK

Oua geure Bizkai matian euskeraz argitara urteten dan
LENENGO EGUTEGIJA.

Berton aufkituko dozuz ixenak euskeraztuta.

Pantzeraz edo prantzesaz itz-egiten daunak, pantzeraz dauka ixena; espaneraz edo gastelaniaz egiten daunak, espaneraz dauka ixena; edozcin erituko gixonen ixenak euren izkerazkuak dira... ¿Zegatik, ba, eztaukagu guk euskerazko ixenik? Geure izkerea, euskera za? la edefa zezta gixonen izkerea, ala? ¿Geu, bizkalarok eta enskeldun gustijok, ezkara Jaungoikuaren semiak eta zerurako detubak, beste gixonak legetxe?

Ixenak euskerazteko, aitu dodaz euren jayotzan.

Olantxe: erderazko *José*-ixena da *Joseph* bere jayotzan, eta era au, euskeraztuta, egiten da *Joseba*; *Luis* da *Hlodowich* (*Ghiodobik*), ta euskeraztuta, *Ioldobika*; *Pedro* edo *Peru* da *Cephas* (*Kefas*), ta euskeraztuta, *Kepa*; *Cirilo* da *Cirilus* (*Kirilus*), ta euskeraztuta, *Kiril*, eta olakoxerik bestiak.

Ezaututeko zeintzuk ixen diran gixonenak eta zeintzuk emakumienak, onek azkentzen doguz danok e-gaz; arek, era batzutan, bat bez e-tan.

Josu-ixen deuna dator *Jheossuang*'etik; *Miren*, *Miriam*'etik. Onexek ziran Jaun eta bere Ama Deunaren ixenak, *Miren*-ixena ezta azkentzen e'tan; baina olantxe itxi bial dala uste dot, Ama-Birkinaren ixena dalako. Gixoni ezatzeke azkendu bial da a'tan: *Mirena*. Jau-

naren ixena, **Josu**, emakumeri imintzeko, azkendu bial da **ne'tan**: **Josune**. Jakiten da **n** eta **e** emakumiari dago-kaozala euskerean.

Bai-dakit emen argitaratuten diran ixen euskeraztu-bok euskaldun gitxiren artian aurkituko dabela atera ona, erdeltzaletuta dagozalako geyenak; baña zeuk be ulertzen bai-dozu biarekua dala bertan irakusten dan erabijapena, ta noz-edo-noz auxe esan eta erabijetan asi bial dala.

Iraztitxo onen azkenan ikusiko dozuz berak eukiriko itz bafijak.

Agur, irakuñia: beste urte bat arte. Asten dan au, zoriñonduna ixan bedi zurentzat, eta Bizkaya'rentzat batez-pe.

Urteko ilaen ixenak

Bizkaï'ko euskeraz

	GARBIJAK	KROKRATIKUAK
I.	Urtafila, Ilbaltza.	
II.	Otsala, Zezela	Preberua.
III.	Epala	Martija.
IV.	Jotala, Opala	Aberila.
V.	Ofila	Mayatza.
VI.	Bagila.	
VII.	Garila, Garagañila.	
VIII.	Agoñila	Abustuba.
IX.	Irala.	
X.	Bildila, Uñila, Uñija.	
XI.	Azila	Zemendija.
XII.	Lotazila	Abenduba.

Asteko egunen izenak

Bizkaï'ko euskeraz

GARBIJAK	ERDERRITIKUAK
I. (Igandia) (1)	Domeka.
II. Astelena, Ilena.	
III. (Astaítia)	Martixena.
IV. Egubaztena.	
V. Egubena.	
VI. Barikuba, Egubakotxa.	
VII. (Larunbatea)	Zapatua.

Urte gomutagarriak

Aurten arte igazi dira:

Gaudiya Jaungoikuak irazan ebanetik	5.880
Eurijasa Nausitik	4.225
Josu-Kisto jayo zanetik	1.897
Josu-Kisto il zanetik	1.864
Arigoriagan bizkaïafak erdelduna betu ebanetik	1.009
Bizkaya'ren Jaunak España'ren Burestuna aftu ebanetik	518
Bizkaya'k Orbanbako Soipena aldezteko zin-esan ebanetik	181
Deun-Inaki Loyola'tara Bizkaya'k, bere Jauntzat, autu ebanetik	217
Elexearen Burutzat XIII Lun Roman jafi zanetik	20
«Bizkaitara» ageftu zanetik	4

(1) A'itu biaz doguz Gipuzko'ko euskeratik *Igandia*, *Astaítia* ta *Larunbatea*, erderaxkuak diraluko *Domeka*, *Martixena* ta *Zapatua*. Lenengua dutor *Dominica*'tik; bigarena, *Martis*'tik; irugaïena, *Sabatho*'tik.

Eguzkijak eta Ludijak

Urtebetian jotzen dabizen ixaktijak

	EGUZKIJAK	LUDIJAk
Urt.'ko 20'an	Ugeta	Lunaga.
Ots.'ko 18'an	Araneta	Neskaga.
Ep.'ko 21'an	Aritoaga	Aztaga.
Joř.'ko 20'an	Zezenaga	Lupuaga.
Oř.'ko 21'an	Bikieta	Azkondunaga.
Bag.'ko 21'an	Kařamařoaga	Akeřaga.
Gar.'ko 22'an	Lunaga	Ugeta.
Ag.'ko 22'an	Neskaga	Ařaucta.
Ir.'ko 23'an	Aztaga	Aritoaga.
Bild.'ko 23'an	Lupuaga	Zezenaga.
Az.'ko 22'an	Azkondunaga	Bikieta.
Lot.'ko 22'an	Akeřaga	Kařamařoaga.

Urtaruak

Udabarija	Epala — 21'an.
Udea	Bagila — 22'an.
Udazkena	Iřala — 24'an.
Neguba	Lotazila — 22'an.

Urteko izkorenak

Urtarila : 4, 20	Garila : 1, 15, 31
Otsala : 3, 18	Agořila : 14, 29
Epala : 4, 20	Iřala : 12, 28
Jořala : 3, 18	Bildila : 12, 27
Ořila : 3, 17	Azila : 10, 25
Bagila : 1, 16	Lotazila : 10, 25

Aragija izteko egunak

Autsegubaztena	1
Egubazten, Eguben, Bariku ta Larunbata Deunak .	4
Befoigeikaro edo Garixumako beste bariku gustijak	6
Gogo Deunaren Etofkundeko atzeguna	1
Kepa ta Paul Deunen atzeguna	1
Jasokundeko atzeguna	1
Josu'ren Jayotzeko atzeguna	1
	<hr/>
	15

Baru-egunak

Aragija izteko egun gustijak	15
Befoigeikaroko egun gustijak, igandiak bakarik kenduta	29
Udabañiko barukaldija	3
Udeko barukaldija	3
Udazkenko barukaldija	3
Neguko barukaldija	3
Elgaro edo Abenduko lau astietako bariku ta la- runbateak	8
Deun-Gustijen atzeguna	1
Deune-Jagoba Garila'kuaren atzeguna	1
	<hr/>
	66

Aragija ta Araingija

bijok jakaldi batan ez aitzeko egunak

Baru-egun gustijak	66
Befoigeikaroko sei igandiak	6
	<hr/>
	72

Jayegunak

Urtañila :	1, 3, 6, 10, 17, 24, 31	= 7
Otsala :	2, 7, 14, 21, 28	= 5
Epala :	7, 14, 19, 21, 25, 28	= 6
Joñala :	4, 11, 18, 25	= 4
Oñila :	2, 9, 16, 23, 27, 30	= 6
Bagila :	6, 13, 17, 20, 24, 27, 29	= 7
Garila :	4, 11, 18, 25	= 4
Agonila :	1, 8, 15, 22, 29	= 5
Irala :	5, 8, 12, 19, 26	= 5
Bildila :	3, 10, 17, 24, 31	= 5
Azila :	1, 7, 14, 21, 28	= 5
Lotazila :	5, 8, 12, 19, 25, 26	= 6

65

Zapikaruak edo Belazinoiak

- I. Urtañila'ko 7'tik Epala'ko 2'arte, 7 bijok aítuta.
- II. Joñala'ko 26'tik Azila'ko 27'arte, 1 bijok aítuta.

Abadegunak edo Ordeiak

- I. Epala'ko 13'an
- II. Joñala'ko 3'an
- III. Joñala'ko 17'an
- IV. Bagila'ko 12'an
- V. Irala'ko 4'an
- VI. Lotazila'ko 18'an

URTAŖILA

JOSU SEINTXUBARI OPAZTUBA

- 1** barikuba.—† *Jaunaren Bilebaikundia* (edo Zirkuntzixi-
ñoia). Deunak: Almaki, Pulgentzi, Eukeni ta Eupor-
tsiñe (Almaquio, Fulgencio, Eugenio y Eufrosina).
- 2** larunbatea.—Deunak: Arka, Narkis, Martelin, Marti-
nen ta Makari (Argeo, Narciso, Marcelino, Martiniano,
Macario).
- 3** igandia.—† Deunak: Anter, Kepa, Porentzi, Kenobebe
(Antero, Pedro, Florencio, Genoveva).
Akeragan ilbarija: g. 5.38
- 4** astelena.—Deunak: Tiña, Akilin, Gemin, Eukeni, Ger-
gori, Benite, Daportse (Tito, Aquilino, Gémino, Eugenio,
Gregorio, Benita, Dafrosa).
- 5** astartia.—Deunak: Telespor, Kiskilen, Simon, Singel-
dike, Emilene (Telesforo, Crisciliano, Simeón, Sinclética,
Emiliana).
- 6** egubaztena.—† *Jaunaren Irakuskundia* (edo Epifa-
nija). Deunak: Melani, Makare ta Nilamon (Melanio,
Macra y Nilamón).
- 7** egubena.—Deunak: Luken, Pelis, Genar, Kispin eta
Todor (Luciano, Félix, Jenaro, Crispin y Teodoro).
- 8** barikuba.—Deunak: Luken, Masimen, Julene, Apoli-
nar ta Seberin (Luciano, Maximiano, Juliana, Apolinar y
Severino).

- 9** larunbatea.—Deunak: Julen, Basilixe, Martzene, Kepa ta Martelin (Julián, Basilisa, Marciana, Pedro y Marcelino).
- 10** igandia.—† Deunak: Nikanor, Agaton, Gontzal, Jon eta Kepa (Nicanor, Agatón, Gonzalo, Juan Bueno y Pedro Ursólo).

Aritongan igorea: a. 9,21

- 11** astelena.—Deunak: Ikiñi, Kepa, Seber, Lentzi ta Onorate (Higinio, Pedro, Severo, Lencio y Honorata).
- 12** astartia.—Deunak: Tazene, Arkade, Jon, Porba ta Benia (Tacia, Arcadia, Juan, Probo y Benito).
- 13** egubaztena.—Deunak: Potita, Lontzi, Agirtzi, Binkentzi eta Galbire (Poito, Leoncio, Agricio, Vicencio y Glafira).
- 14** egubena.—Deunak: Ilari, Pelis, Eupartzi, Julen, Sabas ta Makerne (Hilario, Félix, Eufrasio, Julián, Sabas y Macriana).
- 15** barikuba.—Deunak: Paul, Maur, Sekundiñe, Masima ta Makari (Pablo, Mauro, Secundina, Máximo y Macario).
- 16** larunbatea.—Deunak: Pulgentzi, Martel, Onorata, Pirtzile ta Estepane (Fulgencio, Marcelo, Honorato, Priscila y Estéfana de Quinzami).
- 17** igandia.—† Jost-Izen Deuna. Deunak: Andoni, Dador, Maren, Sulbixi ta Lonile (Antonio, Diodoro, Mariano, Sulpicio y Leonila).
- 18** astelena.—*Deun-Kepa'ren Irakastola Roma'kua.* Deunak: Piske, Deikol eta Libarde (Prisca, Deicola y Librada).

Karamarogan ilbetia: a. 7,52

- 19** astartia.—Deunak: Kanuta, Kermanika, Pontzen, Mari, Marte ta Basen (Canuto, Germánico, Ponciano, Mario, Marta y Basiano).
- 20** egubaztena.—Deunak: Paben, Sebasten, Maur ta Eutimi (Fabián, Sebastián, Mauro y Eutimio).
- 21** egubena.—Deunak: Purto, Auguri, Euloki, Inese ta Epipani (Fructuoso, Augurio, Eulogio, Inés y Epifanio).
- 22** barikuba.—Deunak: Bingen, Anastasi, Gaudentzi, ta Domeka (Vicente, Anastasio, Gaudencio y Domingo).
- 23** larunbatea.—Deunak: Albontsa, Efaimunda, Emer-

entzene ta Kelmén (Ildefonso, Raimundo de Peñafort, Emerenciana y Clemente).

24 igandia.—† *Sendi Deuna. Otzundasun-Ama Birkinia*. Deunak: Timota, Pelixén eta Suran (Timoteo, Feliciano y Surano).

25 astelena.—*Deun-Paul' en Dongundia*. Deunak: Anani, Donata, Sabin eta Elbire (Ananias, Donato, Sabino y Elvira).

, Lupnagan Ilbera: a. 7,44

26 astaitia.—Deunak: Poluikarpa, Togen, Paule ta Margariite (Policarpo, Teógenes, Paula y Margarita de Hungría).

27 egubaztena.—Deunak: Jon Kixostoma, Datiba, Julén eta Bingen (Juan Crisóstomo, Dativo, Julián y Vicente).

28 egubena.—Deunak: Julén, Palben, Jon, Jagoba ta Beronike (Julián, Flaviano, Juan, Santiago y Verónica de Vinasco.)

29 barikuba.—Deunak: Pantzeska, Baleri, Kostantzi, Akilín eta Sulbixi Seber (Francisco de Sales, Valerio, Constancio, Aquilino y Sulpicio Severo).

30 larunbatea.—Deunak: Martine, Ipolita, Lesma ta Sabiñe (Martina, Hipólito Lesmes y Sabina).

31 igandia.—† (Asten dira Deun Joseba'ren *Sazpi Igan-diak*) Deunak: Kepa, Saturnin Tirtsa, Biñor, Martele ta Koldobike (Pedro Nolasco, Saturnino, Tirso, Victor, Mureela y Luisa Albertona).

OTSAIA

AMA-BIRKINA'REN GARBIKUNDIARI OPAZTUBA

1 astelena.—Deunak: Inaki, Kekili, Seber, Eperna ta Birkide (Ignacio, Cecilio, Severo, Efrén y Brigida).

Ugetan Ilberija: a. 7,48

- 2** astaftia.—† *Ama-Birkinaren Garbikundia* (edo Puripikaziñoia). Deunak: Korneli, Apornen eta Laurenda (Cornelio, Aproniano y Lorenzo).
- 3** egubaztena.—Deunak: Balas, Euloki, Lokirtze, Iñaki, Keleriñe ta Biridene (Blas, Eulogio, Leocricia, Ignacio, Celerina y Viridiana).
- 4** egubena.—Deunak: Ander, Joseba, Eutimi, Jone (Andrés Corsino, José de Leonia, Eutimio, Juana de Valois).
- 5** barikuba.—Deunak: Agate, Kepa, Batista, Paul, Jon eta Jagoba (Agueda, Pedro, Bautista, Pablo Miki, Juan de Goto y Diego Kisai).
- 6** larunbatea.—Deunak: Dorote, Jakinde, Saturnin, Topil eta Erebokate (Dorotea, Jacinta de Mariscotis, Saturnino, Teófilo y Revocata).
- 7** igandia.—† Deunak: Erómolda, Todor, Mois, Efikarta, Julene (Romualdo, Teodoro, Moisés, Ricardo, Juliana).
- 8** astelena.—Deunak: Jon, Paul, Luki, Kireka, Estepan (Juan de Mata, Pablo, Lucio, Ciriaco, Esteban).
- 9** astaftia.—Deunak: Kiril, Apoloni, Alesander, Nixepor, Pirma, Donata ta Sabín (Cirilo, Apolonio, Alejandro, Nicéforo, Primo, Donato y Sabino).
- Zezenagan Ilgora: a. 7
- 10** egubaztena.—Deunak: Eskolastike, Gilerma, Zotika, Irena, Jakinda, Amantzi ta Sotere (Escolástica, Guillermo, Zótico, Ireneo, Jacinto, Amancio y Sotera).
- 11** egubena.—*Lourdes'ko Ama-Birkiña*. Deunak: Bonbili, Luki ta Jon (Bonfilio, Lucio y Juan de Brito).
- 12** barikuba.—Deunak: Eulale, Damen, Modesta, Julen, Melezi, Unbeliñe ta Kistiñe (Eulalia, Damián, Modesto, Julián, Melecio, Humbelina y Cristina de Aquila).
- 13** larunbatea.—Deunak: Kataliñe, Benin, II Gergori, Estepan, Jone (Catalina de Rizzis, Benigno, Gregorio II, Esteban, Juana de Bálneo).
- 14** igandia.—† Deunak: Balendin, Bidal, Dunixi, Amoni, Jon eta Kistine (Valentín, Vidal, Dionisio, Amonio, Juan y Cristina de Espoleto).
- 15** astelena.—Deunak: Paustín, Jobiñe, Agape ta Jon (Faustino, Jovita, Agape y Juan B. Machado).
- 16** astaftia.—*Jaunaren Ařena*. Deunak: Onesima, Eli,

Julene, Kalare ta X Gergori (Onésimo, Elías, Juliana, Clara y Gregorio X).

17 egubaztena.—Deunak: Julen, Donata ta Silbin (Julián de Capadocia, Donato y Silvino).

Lanugan Iberia: g. 9,46

18 egubena.—Deunak: Eladi, Gaudentze, Simon, Masi-ma, Kauldi, Palben eta Kistiñe (Eladio, Gaudencio, Simeón, Máximo, Claudio, Flaviano y Cristina).

19 barikuba.—Deunak: Kofada, Gabiñe, Pubil, Julen, Martel eta Elixabete (Conrado, Gabina, Publio, Julián, Marcelo é Isabel).

20 larunbatea.—Deunak: Potami, Nemesi, Lun, Eukeri ta Eleuteri (Potamio, Nemesio, León, Enquerio y Eleuterio).

21 igandia.—† Deunak: Kopa, Seberen, Pelis, Pateri ta Jagoba (Pedro, Severiano, Félix, Paterio y Diego Carvallo).

22 astelena.—*Deun-Kepa'ren Irakastola Antiochia'kua.*
Deunak: Abili, Paskasi ta Margariñe (Abilio, Pascasio y Margarita de Cortona).

23 astartia.—*Jaunaren Nekakintzearen Gomutaldija.*
Deunak: Kepa Damen, Porentzi, Marte ta Erómane (Pedro Damián, Florencio, Marta y Romana).

24 egubaztena.—Deunak: Mati, Modesta, Firmiñbe, Mondan, Luki ta Julen (Matías, Modesto, Primitiva, Montano, Lucio y Julián).

Azkondunagan Iheren: g. 3,13

25 egubena.—Deunak: Kesara, Bitorin, Bñor, Pelis ta Jule (Cesáreo, Victorioo, Víctor, Félix y Julia).

26 barikuba.—Deunak: Nestor, Alesander, Paustiñen, Porbiri ta Bitor (Nestor, Alejandro, Faustiniño, Porfirio y Víctor).

27 larunbatea.—Deunak: Alesander, Abundi, Basili, Porkopi ta Baldomer (Alejandro, Abundio, Basilio, Procopio y Baldomero).

28 igandia.—† Deunak: Makari, Erupin, Justa, Topil, Eróman ta Batirtze (Macario, Rufino, Justo, Teófilo, Román y Beatriz).

EPALA

DEUNE-JOSEBA'RI OPAZTUBA

- 1 astelena.—*Aingeru Zaindarija*. Deunak: Efosenda, Albin, Eudose, Lun, Donata, Mikail (Rosendo, Alvino, Eudosia, León, Donato, Miguel Curvallo).
- 2 astartia.—Deunak: Paul, Erakil, Sekundile, Genare, Sinbiltxi, (Pablo, Eraclio, Secundila, Jenara, Simplicio).
- 3 autsegubazlena.—(*Asten dira Befogeikarua ta bere barubak.*) Deunak: Emeteri, Keledoni, Pelis, Martel eta Kunegunde (Emeterio, Celedonio, Félix, Marcial y Cuneunda).

Aranetan Ibañija: g. 11,31

- 4 egubena.—Deunak: Kasimir, Eperna, Luki, Kaya, Basili ta Eukeni (Casimiro, Efrén, Lucio, Cayo, Basilio y Eugenio).
- 5 barikuba.—(*Arajija istekua.*) *Jaunaren Arantzesko Burestuna*. Deunak: Adiran, Topil, Jon-Joseba, Paul (Adrián, Teófilo, Juan José de la Cruz, Pablo Navarro).
- 6 larunbatea.—Deunak: Biñor, Basili, Olegari ta Kolete (Victor, Basilio, Olegario y Coleta).
- 7 igandia.—† (*Befogeikaroko leucagua.*) Deunak: Tomas, Pelixite, Perpete ta Topil (Tomás de Aquino, Felicitas, Perpetua y Teófilo).
- 8 astelena.—Deunak: Jon, Pilemon, Apoloni, Julen eta Kiril (Juan, Filemón, Apolonio, Julián y Cirilo).
- 9 astartia.—Deunak: Pantzeske, Gergori, Paken eta Kataliñe (Francisca, Gregorio, Paciano y Catalina de Polonia).
- 10 egubaztena.—(*Barukaldija.*) Deunak: Biñor, Kipiren, Kirun, Kandida, Meliton eta Makari (Victor, Cipriano, Cirión, Cándido, Melitón y Macario).
- 11 egubena.—Deunak: Euloki, Erakil, Zosima, Beniña, Fermin, Kostandin eta Kepa (Eulogio, Heraclio, Zósimo, Benito, Fermín, Constantino y Pedro).

Bixieta Igorea: s. 3,3

- 12 barikuba.—(*Barukaldija.*) *Nekakintzako Astamakila*

- ta Untziak.* Deunak: Gergori, Kepa, Topan ta Bernarta (Gregorio Magno, Pedro, Teófilo y Bernardo).
- 13** larunbatea.—(*Barukaldija.*) Deunak: Lander, Efédeka, Salomón, Makedoni, Kistine ta Eupartse (Leandro, Rodrigo, Salomón, Macedonio, Cristina y Eufrasia).
- 14** igandia.—† (*Beſogeikaroko biſaſena.*) Deunak: Polendiñe, Kepa, Apordixi, Matilde ta Lonarta (Florentina, Pedro, Alrodisio, Matilde y Leonardo).
- 15** astelena.—Longin, Eñaimunda, Píſer, Matorne ta Lokirtze (Longinos, Raimundo, Fitero, Matrona y Leocercia).
- 16** aſtártia.—Ilari, Tazen, Julen, Agapiña, Patirtzi ta Abaſan (Hilario, Taciano, Julián, Agapito, Patricio y Abraham).
- 17** egubaztena.—Deunak: Patirtzi, Arimatea'taí Joseba, Alesander, Todor ta Keturde (Patricio, José de Arimatea, Alejandro, Teodoro y Gertrudis).
- 18** egubena.—Deunak: Garbel, Baurli, Kiril, Antselma ta Edorta (Gabriel, Braulio, Cirilo, Anselmo y Eduardo).
Neskagan Ilbetia: a. 9,3
- 19** barikuba.—(*Aragija iztekua.*) † *Deune-Joseba, Ama Birkiñaren Ezkona.* Deunak: Apoloni ta Lontzi (Apolonio y Leoncio).

UDABAÑJA

- 20** larunbatea.—Deunak: Arkipa, Niketa, Kaulde, Eupartse, Matorne, Julene, Eupeme ta Todose (Arquipo, Nicetas, Claudia, Eufrasia, Matrona, Juliana, Eufemia y Teodosia).
- 21** igandia.—† (*Beſogeikaroko irugafena.*) Deunak: Beniña, Pilemon, Donin, Serapun eta Lupikin (Benito, Pilemón, Domingo, Serapión y Lupicino).
- 22** astelena.—Deunak: Paul, Epordita, Dogartzi, Saturnin, Kataliñe ta Le (Pablo, Epafrodito, Deogracias, Saturnino, Catalina y Lea).
- 23** aſtártia.—Deunak: Bitoren, Purmentzi, Julen, Beniña ta Joseba (Victoriano, Frumencio, Julián, Benito y José Oriol).
- 24** egubaztena.—Deunak: Marka, Timota, Agapiña, Kataliñe ta Jagoba (Marcos, Timoteo, Agapito, Catalina de Succia y Diego de Cádiz).

- 25** egubena.—† *Ama-Birkinaren Deikundia, ta Jaun-goiko-Semiaren Gixakundia*. Deunak: Kirin, Terna, Dul eta Dimas, Lapuñ Deuna (Quirino, Treneo, Dula, y Dimas).
- Akerangan III-erea: g. 1,25
- 26** barikuba.— (*Aragija iztekua.*) *Jaunaren Bost Zauri Deunak*. Deunak: Todor, Terna, Serapun, Kepa, Tekale ta Pelis (Teodoro, Treneo, Serapion, Podro, Tecla y Félix).
- 27** larunbatea.—Deunak: Jon damaskotara, Alesander, Pileta ta Lide (Juan Damasceno, Alejandro, Fileto y Lidia).
- 28** igandia.—† (*Beñogekaroko laugarrena.*) Deunak: Jon, Piska, Malka, Alesander, Kastor, Dorota ta III Sista (Juan de Capistrano, Prisco, Malco, Alejandro, Castor, Dorothea y Sixto III).
- 29** astelena.—Deunak: Kiril, Segunda, Pastor, Bitorin, Eustaki ta Paule (Cirilo, Segundo, Pastor, Victorino, Eustaquio y Paula Gámbara).
- 30** astartia.—Deunak: Kirin, Pastor, Zosima, Jon eta Kilni (Quirino, Pastor, Zósimo, Juan Climaco y Clinio).
- 31** egubaztena.—Deunak: Amos, Todul, Anesi, Pelis, Kornele ta Balbine (Amós, Teódulo, Anesio, Félix, Cornelia y Balbina).

JORÁLA

JAUNAREN BERBIZKUNDIARI OPAZTUBA

- 1** egubena.—Deunak: Todoro, Benantzi, Biñor, Estepan, Urbike, Kugon eta Kataline (Teodora, Venancio, Victor, Esteban, Urbica, Hugón y Catalina).
- 2** barikuba.— (*Aragija iztekua.*) *Jaunaren Odol Deuna*. Deunak: Paula'tar Pantzeska, Todosi, Urban eta Miren ekitara (Francisco de Paula, Teodosia, Urbano y Maria egipciana).

Ilbarija: g. 9'59

- 3** iarunbatea.—Deunak: Pangartzi, Bulpen, Eñikarta, Benedta, Agape ta Kunc (Pancracio, Vulpiano, Ricardo, Benito de Palermo, Agape y Quionia).
- 4** igandia. † (*Nekakintzakua*).—Deunak: Ixidor, Ambortsi, Todul, Palton eta Zosima (Isidoro, Ambrosio, Teó-dulo, Platón y Zósimo).
- 5** astelena.—Deunak: Bingen, Irene, Zenon, Julene (Vicente Ferrer, Irene, Zenón, Juliana).
- 6** astartia.—Deunak: I Sista, Martelin, Kelestín, Gilerma ta Kataline (Sixto I, Marcelino, Celestino, Guillermo y Catalina).
- 7** egubaztena.—Deunak: Epipani, Donata, Efupin, Saturnin eta Kerman (Epifanio, Donato, Rufino, Saturnino y Germán).
- 8** egubena.—Deunak: Genar, Makare, Kontzese, Dunixi ta Amantzi (Genaro, Macaria, Concesa, Dionisio y Amancio).
- 9** barikuba.—(*Aragija iztekua*.) *Ama-Birkin Nekatsuba*. Deunak: Demetir, Kontzes, Ilari, Kasilde ta Miren (Demetrio, Conceso, Ilario, Casilda y María).
- 10** iarunbatea.—Deunak: Ezekel, Apolone, Terentzi, Apirkan, Ponbei ta Makari (Ezequiel, Apolonia, Terencio, Africano, Pompeyo y Macario).
- Kafantziaragan Igoera: g. 8,2
- 11** *Abat-Igundia*.—† Deunak: Lun, Antipa, Pilipa ta Ixaka (León Magno, Antipas, Felipe é Isaac).
- 12** *Astelen Deuna*.—Deunak: Zenon, Bilor, Bixe, Jul eta Damen (Zenón, Victor, Visia, Julio y Damián).
- 13** *Astafte Deuna*.—Deunak: Ermeilda, Karpa, Masima, Urtsa, Margariñe ta Ide (Hermenegildo, Carpo, Máximo, Urso, Margarita é Ida).
- 14** *Egubasten Deuna* (*Aragija iztekua*).—Deunak: Justin, Tiburtzi, Baleren, Masima, Doniñe ta Kepa (Justina, Tiburcio, Valeriano, Máximo, Donnina y Pedro).
- 15** *Eguben Deuna* (*Aragija iztekua*).—Deunak: Basilixe, Anastase, Eutiki ta Kerken (Basilisa, Anastasia, Eutiquio y Crescente).
- 16** *Bariku Deuna* (*Aragija iztekua*).—Deunak: Toribi, Ingartze, Paterna ta Purtos (Toribio, Engracia, Paterino y Fructuoso).

- 17** *Larunbata Deuna (Aragija iztekua).*—Deunak: Aniketa, Eli, Paul, Ixidor, Maren eta Kalare (Aniceto, Elias, Pablo, Isidoro, Mariano y Clara).
Aztagan Iberlia: g. 6
- 18** *Berbizkunde Igandia.*—† Deunak: Apoloni, Eleuteri, Anti, Perpeta ta Miren (Apolonio, Eleuterio, Antía, Perfecto y María).
- 19** *astelena.*—Deunak: Timon, Bingen, Ermoken, Kai, IX Lun eta Kerkentzi (Timón, Vicente, Hermógenes, Cayo, León IX y Crescencio).
- 20** *astartía.*—Deunak: Inese, Sulbixi, Serbilén, Martelin eta Todor (Inés, Sulpicio, Serviliano, Marcelino y Teodora).
- 21** *egubaztena.*—Deunak: Antselma, Arador, Portunata, Pelis ta Anastasi (Anselma, Arador, Fortunato, Félix y Anastasio).
- 22** *egubena.*—Deunak: Soter, Kai, Apel, Luki, Lun eta Todor (Sotero, Cayo, Apeles, Lucio, León y Teodoro).
- 23** *barikuba.*—Deunak: Gorga, Pelis, Portunata, Akil eta Gerarta (Jorge, Félix, Fortunato, Aquiles y Gerardo).
Ugetan Iberrea: g. 9,23
- 24** *larunbatea.*—Deunak: Pidel, Alesander, Gergori, Bone ta Dode (Fidel, Alejandro, Gregorio, Bona y Doda).
- 25** *igandia.*—† Deunak: Marka, Estepan, Anen, Ermini ta Pange (Marcos, Esteban, Aniano, Erminio y Franca).
- 26** *astelena.*—Deunak: Kelta, Martelin, Basila, Kepa, Efikarta ta Esuperantze (Cleto, Marcelino, Basileo, Pedro, Ricardo y Exuperancia).
- 27** *astartía.*—Deunak: Toribi, Antima, Kepa, Kepa ta Zíte (Toribio, Antino, Pedro Armengol, Pedro Canisio y Zita).
- 28** *egubaztena.*—Deunak: Purdentzi, Paul, Bidal, Balere, Todore ta Didima (Prudencio, Pablo, Vidal, Valeria, Teodora y Didimo).
- 29** *egubena.*—Deunak: Kepa, Agapi, Sekundin, Emilen, Tertule, Adone ta Eroberta (Pedro, Agapio, Segundino, Millán, Tertulia, Antonia y Roberto).
- 30** *barikuba.*—Deunak: Kataliñe, Amador, Kepa, Kol-dobika ta Sope (Catalina de Sena, Amador, Pedro, Luis y Sofía).

ORICA

AMA-BIRKINARI OPAZTUBA

- 1 larunbatea.—Deunak: Pilipa, Jagoba, Jeremi, Orentzi, Pakentze ta Garte (Felipe, Santiago el Menor, Jeremias, Orencio, Paciencia y Grata).
Zezenagan Ibañija: a. 8,22
- 2 igandia.—† *Artzain Ona*. Deunak: Atanasi, Segunda, Pelis, Esuperi, Zoe ta Bindemel (Atanasio, Segundo, Félix, Exuperio, Zoe y Vindemial).
- 3 astelena.—*Gurutz Deunaren Auñkikundia*. Deunak: Timota, Maure, Alesander ta Jubenal (Timoteo, Maurea, Alejandro y Juvenal).
- 4 astartia.—Deunak: Monike, Silban, Polen, Andone ta Pelaye (Mónica, Silvano, Florian, Antonia y Pelagia).
- 5 egubaztena.—*Deun-Austin'en Dongundia*. Deunak: V Pija, Kerkentzene, Irena, Pergin eta Irene (Pío V, Crescenciana, Ireneo, Peregrino é Irene).
- 6 egubena.—Deunak: Jon, Luki, Jon damaskotara ta Benedita (Juan, Lucio, Juan Damasceno y Benito).
- 7 barikuba.—Deunak: Estanisla, Palbi, Augusta, Austin eta Benedita (Estanislao, Flavio, Augusto, Agustín eta Benedicto).
- 8 larunbatea.—Deunak: Biñor, Dunixi ta Eladi (Victor, Dionisio y Eladio).
- 9 igandia.—† *Deune-Joseba'ren Zaindasuna*. Deunak: Gergori nazentzara, Erma, Gerontzi ta Bata (Gregorio Nacianceno, Hermas, Geroncio y Beato).
Lunagan Ilogora: a. 9,12
- 10 astelena.—Deunak: Andonin, Gorden, Epimaka, Kor-ta, Kiñda ta Jon (Antonino, Gordiano, Epimaco, Cuarto, Quin'o y Juan).
- 11 astartia.—Deunak: Pantzeska, Anastasi, Masima, Bas, Pabi ta Mamerta (Francisco de Jerónimo, Anastasio, Máximo, Baso, Fabio y Mamerto).
- 12 egubaztena.—Deunak: Domeka, Nera, Akila, Pan-

- gartzi, Domitila ta Jone (Domingo de la Calzada, Nereo, Aquileo, Pancracio, Domitila y Juana).
- 13** egubena.—Deunak: Kepa, Jon, Mugi ta Giltxere (Pedro, Juan, Macio, Glicería).
- 14** barikuba.—Deunak: Bonipagi, Juste, Justine, Ene-dine, Paskal eta Pakomi (Bonifacio, Justa, Justina, Ene-dina, Pascual y Pacomio).
- 15** larunbatea.—Deunak: Ixidor, Torkota ta Indalezi (Isidro, Torcuato é Indalecio.)
- 16** igandia.—† Deunak: Jon, Ubalda, Pelis, Genadi ta Masime (Juan Nepomuceno, Ubaldo, Félix, Genadio y Máxima).

Aztagan Iibetia: g. 6,1

- 17** astelena.—Deunak: Paskal, Efestitute, Erakil, Paul, Akilin eta Umilene (Pascual Bailón, Restituta, Heraclio, Pablo, Aquilino y Humiliana).
- 18** astartia.—Deunak: Benantzi, Pelis, Todota, Alesandere, Kaulde ta Eupartse (Venancio, Félix, Teodoro, Alejandra, Claudia y Eufrasia).
- 19** egubaztena.—Deunak: Kepa Kelestin, Pudentzene, Kireke ta Ibon (Pedro Celestino, Pudenciana, Ciriaca é Ibon).
- 20** egubena.—Deunak: Bernardin, Basile, Anastasi, Todor, Pauldile ta Kolumbe (Bernardino de Sena, Basila, Anastasio, Teodoro, Plautilla y Colomba).
- 21** barikuba.—Deunak: Sekundin, Timota, Poli, Eutiki ta Ospixi (Secundino, Timoteo, Polio, Eutiquio y Hospicio).
- 22** larunbatea.—Deunak: Paustin, Martel, Jule, Kifere, Elene ta Erife (Faustino, Marcial, Julia, Quiteria, Elena y Rita).
- 23** igandia.—† Deunak: Desideri, Mikail, Eutiki, Polentzi, Ander ta Umilde (Desiderio, Miguel, Eutiquio, Florencio, Andrés, Humildad).

Arañietan Iiberca: g. 9,10

- 24** astelena.—Deunak: Manain, Bingen, Etobusten eta Apare (Manahan, Vicente, Robustiano y Afra).
- 25** astartia.—Deunak: VII Gergori, IV Bonipagi, Urban, Dunixi, Zenoli ta Lun (Gregorio VII, Bonifacio IV, Urbano, Dionisio, Zenolio y León).

- 26** egubaztena.—Deunak: Pilipa, Eleuteri, Zakari ta Piska (Felipe, Eleuterio, Zacarías y Prisco).
- 27** egubena.—† *Jaunaren Igokundia*. Deunak: Miren Matalene, Jon, Erestitute ta Bede (María Magdalena de Pazzis, Juan, Restituta y Beda).
- 28** barikuba.—Deunak: Austin, Emili, Pelis, Elgone, Kerman, Justa Bartolome ta Miren (Agustín, Emilio, Félix, Helcóna, Germán, Justo Bartolomé y María).
- 29** larunbatea.—Deunak: Erestituta, Todose, Masimin eta Masima (Restituta, Teodosia, Máximo y Máximo).
- 30** igandia.—† Deunak: Perdiñanda, Pelis, Basili ta Eumele (Fernando, Félix, Basilio y Eumelia).
- 31** astelena.—*Mañetasun Edeñdun Ama-Birkiña*. Deunak: Aingere, Petornile, Kerkentzen eta Paskasi (Angela, Petronila, Crescenciano y Pascasio).

Bikietan Ilbarija: g. 12

BAGILA

JOSU'REN GORPUTZ DEUNARI OPAZTUBA

- 1** astaitia.—Deunak: Iñaki, Jubentzi, Kerkentzen, Panbil (Ignacio, Juvencio, Crescenciano, Pánfilo).
- 2** egubaztena.—Deunak: Martelin, Kepa, Alesander, Balañdiñe, Josu'ren Marene (Marcelino, Pedro, Alejandro, Blandina, Mariana de Jesús).
- 3** egubena.—Deunak: Paule, Ixaka, Kekili, Kotilde, Olive ta Jon (Paula, Isaac, Cecilio, Clotilde, Oliva y Juan).
- 4** barikubz.—Deunak: Pantzeska, Saturniñe, Kirin, Ota ta Alesander (Francisco Caracciolo, Saturnina, Quirino, Optato y Alejandro).
- 5** larunbatea.—(*Aragija iztekua*.) Deunak: Bonipagi, Zenaida, Kire, Balere, Martze ta Santxa (Bonifacio, Cnaides, Ciria, Valeria, Marcia y Sancho).

- 6** igandia.—† *Gogo Deunaren Etořkundia*. Deunak: Norberta, Pilipa, Artemi, Kandidate ta Pauliñe (Norberto, Felipe, Artemio, Cándida y Paulina).
- 7** astelena.—Deunak: Paul, Kepa, Balabontsa, Sabinen, Bistermunda ta Eřoberta (Pablo, Pedro, Balabonso, Sabiniano, Vistremundo y Roberto.)
- 8** astartia.—Deunak: Masimin, Kalupe, Erakil, Seberin eta Salusten (Maximina, Caliope, Heraclio, Severino y Salustiano).
- Neskagan Ilgorea: g. 6, 38
- 9** egubaztena.—(*Barukaldija*.)—Deunak: Bingen, Pirma, Peliken, Pelaye, Masimen eta Julen (Vicente, Primo, Feliciano, Pelagia, Maximiano y Julián).
- 10** egubena. Deunak: Margariñe, Maurin, Kispul, Eres-tituta ta Kentsuri (Margarita, Maurino, Crispulo, Res-tituto y Censuro).
- 11** barikuba.—(*Barukaldija*.)—Deunak: Bernaba, Pelis, Fortunata ta Parixi (Bernabé, Félix, Fortunato y Parisio).
- 12** larunbatea.—(*Barukaldija*.)—Deunak: Jon, Basilida, Kirin, Nabor, Nazari ta Andoniñe (Juan de Sahagún, Basílides, Cirino, Nabor, Nazario y Antonina).
- 13** igandia.—† *Irukonde edo Trinidad deuna*. Deunak: Andoni, Pandile, Fortunata, Luken eta Akiliñe (Antonio de Padua, Pandila, Fortunato, Luciano y Aquilina).
- 14** astelena.—Deunak: Basili, Elixia, Baleri, Erupin eta Metodi (Basilio el Magno, Eliseo, Valerio, Rufino y Metodio).

Azkondunagan Ilbetla: a. 8, 37

- 15** astartia.—Deunak: Bitá, Modesta, Kerkentze, Libe, Lonida ta Eutorpe (Vito, Modesto, Crescencia, Leónides y Eutropia).
- 16** egubaztena.—Deunak: Pantzeska, Kirika, Julite, Aura, Justiñe, Lukarde ta Jolende (Francisco de Regia, Qui-rico, Julita, Aureo, Justina, Lutgarda y Yolenta).
- 17** egubena.—† *Josur'en Gorputz deuna*. Deunak: Anas-tasi, Pelis, Diñe, Inokentzi, Besarun eta Efañeri (Anastasio, Félix, Digna, Inocencio, Besarión y Rainerio).
- 18** barikuba.—Deunak: Kireka, Paule, Marka, Marte-

len, Mariñe, Elixabete ta Osane (Ciriaco, Paula, Marcos, Marcelino, Marina, Isabel y Osana).

- 19** larunbatea.—Deunak: Julene, Lamberta, Bonipagi, Gerbasi, Portasi ta Mikeliñe (Juliana, Lamberto, Bonifacio, Gervasio, Protasio y Miquelina).
- 20** igandia.—† Deunak: Silberi, Paul, Kireka, Makari ta Pantzeska (Silverio, Pablo, Ciriaco, Macario y Francisco).
- 21** astelena.—Deunak: Koldobika, Eñaimunda, Demetire, Eñupin eta Martze (Luis Gonzaga, Ramón, Demetria, Rufino y Marcia).

Aritogan Iberes: a. 10,59

UDEA

- 22** astartia.—Deunak: Paulin, Jon, Alban, Palbi, Kelmén, Akazi ta Kontsortze (Paulino, Juan, Albano, Flavio, Clemente, Acacio y Consorcia).
- 23** egubaztena.—Deunak: Jon, Pelis, Agirpiñe ta Edildurde (Juan, Félix, Agripina y Ediltruda).
- 24** egubena.—*Deune-Jon'en Jayotza*. Deunak: Pausta, Orontzi, Permin eta Sinbiltxi (Fausto, Oroncio, Fermín y Simplicio).
- 25** barikuba.—*Josu'ren Bijotz Deuna*. Deunak: Gilerma, Galikan, Posper, Eurose, Luke ta Peborne (Guillermo, Galicano, Próspero, Eurosia, Lucía y Febronia).
- 26** larunbatea.—Deunak: Jon, Paul, Pelai, Dabi ta Perseberande (Juan, Pablo, Pelayo, David y Perseveranda).
- 27** igandia.—† Deunak: Zoil, Kerken, Jon eta Ladisla (Zoilo, Crescente, Juan y Ladislao).
- 28** astelena.—(*Arogija iztekua*.) Deunak: II Lun, Potamene, Julene, Beniñe ta Paul (León II, Potamiena, Juliana, Benigno y Paulo).
- 29** astartia.—† Deunak: *Kepa ta Paul*; Martel, Kasi, Miren eta Benedite (Pedro y Pablo, Marcelo, Casio, María y Benita).
- 30** egubaztena.—*Deun-Paul'en Gomutaldija*. Deunak: Kai, Lun, Basilida, Lukiñe ta Emilene (Cayo, León, Basilides, Lucina y Emiliana).

Katunatogon Ibeñija: g. 2,31

GARIĀA

JOSU'REN BIJOTZ DEUNARI OPAZTUBA

- 1 egubena.—Deunak: Aron, Kasta, Sekundin, Martin, Domixen eta Tobaldia (Aarón, Casto, Secundino, Martín, Domiciano y Teolaldo).
  - 2 barikuba.—*Ama-Birkiñaren Ikerkuntzia*. Deunak: Porkes, Martiñen, Ariston, Martze, Sinborose ta Monegunde (Proceso, Martiniano, Aristón, Marcia, Sinforosa y Monegunda).
  - 3 larunbatea.—Deunak: Irena, Jakinda, Tirpon, Anatoli ta Data (Ireneo, Jacinto, Trifón, Anatolio y Dato).
  - 4 igandia.—† *Jaunaren Odol Deuna*. Deunak: Lauran, Inokentzi, Sebasten, Palben eta Eli (Laureano Inocencio, Sebastián, Flaviano y Elias).
  - 5 astelena.—Deunak: Kiril, Metodi, Mikail, Zoe, Kirile ta Numeren (Cirilo, Metodio, Miguel, Zoa, Cirila y Numeriano).
  - 6 astartia.—Deunak: Ixai, Tangilin, Efomul, Domeke ta Luke (Isafas, Tranquilino, Rómulo, Dominica y Lucía).
  - 7 egubaztena.—Deunak: Permin Martel, Odon, Argimir, Edilburge ta XI BenediĀa (Fermín Marcial, Odón, Argimiro, Edilburga y Benedicto XI).
- Aztagan Ilogren: a. 1,7*
- 8 egubena.—Deunak: Elixabete, AkiĀe, Pirkile, Porkopi ta Auspiki (Isabel, AquĀa, Priscila, Procopio y Auspicio).
  - 9 barikuba.—Deunak: Beronike, Zenon eta Anatole (Verónica, Zenón y Anatolia).
  - 10 larunbatea.—Deunak: Genar, Pelis, ErupiĀe, Segunde ta Amelberge (Jenaro, Félix, Rufina, Segunda y Amelberga).
  - 11 igandia.—† Deunak: Pija, Genar, Pelaye, Jon, Abundi, Sabin eta Jone (Pío, Genaro, Pelagia, Juan, Abundio, Sabino y Juana).
  - 12 astelena.—Deunak: Jon, Nabor, Pelis, Jason, Erma

gor ta Martzene (Juan, Nabor, Félix, Jasón, Hermágoras y Marciana).

13 astartia.—Deunak: Anakelta, Jol, Estar, Sile, Serapun eta Miroke (Anacleto, Joel, Esdras, Sila, Serapión y Miropa.)

14 egubaztena.—Deunak: Bonabendur, Justa, Poka, Kir ta Pelis (Buenaventura, Justo, Focas, Ciro y Félix).

Akeragan Iibetia: n. 4.28

15 egubena.—Deunak: Erika, Katulin, Genar, Polentzi, Jule, Juste, Iñaki ta Aingeriñe (Enrique, Catulino, Jero, Florencio, Julia, Justa, Ignacio y Angelina).

16 barikuba.—*Karmelo'ko Ama-Birikina. Gurutz Deunaren Garaikundia.* Deunak: Sixenanda, Ilarin, Eustaki, Balendin eta Eñanelde (Sisenando, Hilario, Eustaquio, Valentín y Rainelda).

17 larunbatea.—Deunak: Ales, Jakinda, Todota, IV Lun eta Marteliñe (Alejo, Jacinto, Teódota, León IV y Marcelina).

18 igandia.—† Deunak: Kamil, Sinborose, Emilen, Mariñe ta Materna (Camilo, Sinforosa, Millán, Marina y Materno).

19 astelena.—Deunak: Bingen, Aure, Juste, Eñupiñe, Eparas ta Makirne (Vicente de Paúl, Aurea, Justa, Rufina, Epafras y Macrina)

20 astartia.—Deunak: Libarde, Jeronima, Emilen, Margariñe, Eli, Joseba ta Sebere (Librada, Jerónimo, Emiliano, Margarita, Eñas, José y Severa).

21 egubaztena.—Deunak: Partседа, Pelixen, Danel, Jule ta Jon (Práxedes, Feliciano, Daniel, Julia y Juan).

Arlongun Iberca: n. 2.44

22 egubena.—Deunak: Miren Matalene, Sindika, Topil, Kiril eta Joseba (María Magdalena, Sintiques, Teófilo, Cirilo y José).

23 barikuba.—Deunak: Apolinar, Libori, Pirmiñbe, Eñomule, Eñedende, Eñunde, Bernarta, Miren eta Gartzte (Apolinar, Liborio, Primitiva, Rómula, Redenta, H: runda, Bernardo, María y García).

24 larunbatea.—Deunak: Kistiñe, Pantzeske, Bitor, Nikete ta Akiline (Cristina, Francisco, Víctor, Niceta y Aquilina).

- 25** igandia.—† Deunak: Jagoba, Kistobal, Kupata, Paul eta Balendine (Santiago el Mayor, Cristóbal, Cucufate, Pablo y Valentina).
- 26** astelena.—Deunak: *Ane, Ama-Birkinaren Ama Deuna*, Jakinda, Sinborni, Olinbi, Todul eta Esupere (Ana, Jacinto, Sinfronio, Olimpio, Teódulo y Exuperia).
- 27** astartia.—Deunak: Pandalon, Ermola, Pelis, Jule, Jukunde, Anduse, Luke ta Erodulba (Pantaleón, Hermolao, Félix, Julia, Jucunda, Antusa, Lucía y Rodolfo).
- 28** egubaztena.—Deunak: Akazi, Nazari, Keltsa, Biñor, Inokentzi ta Kataline (Acacio, Nazario, Celso, Víctor, Inocencio y Catalina).
- 29** egubena.—Deunak: Marte, Pelis, Sinbiltxi, Paustin, Batirtze, Lukile, Lore ta Serapine (Marta, Félix, Simplicio, Faustino, Beatriz, Lucila, Flora y Serafina).
Lunagan Iberija: u 3,98
- 30** barikuba.—Deunak: Aton, Senen, Masime, Donatilo, Segunde, Todomir ta Julite (Abdón, Senén, Máxima, Donatila, Segunda, Teodomiro y Julita).
- 31** larunbatea.—† Deunak: *Loyola'ta Inaki, Bizkaya ta Gipuzkoa'ren Zaindaria*, Pabi, Kerman, Pirma ta Jon (Iguscio de Loyola, Fabio, Germán, Firmo y Juan).

AGORIÇA

MIREN'EN BIJOTZ GARBIJARI OPAZTUBA

- 1** igandia.—† Deunak: Kepa, Pelis, Pide, Espe, Karite ta Nemesi (Pedro, Félix, Fe, Esperanza, Caridad y Nemesio).
- 2** astelena.—Deunak: Kepa, Albontsa, Estepan eta Jone (Pedro, Alfonso, Esteban y Juana).
- 3** astartia.—Deunak: Estepan, Gamalel, Nikodema, Abibon, Kepa ta Lide (Esteban, Gamaliel, Nicodemus, Abibón, Pedro y Lidias).

- 4** egubaztena.—Deunak: Domeka, Aistarka, Tertulen, Eleuteri ta Perpete (Domingo de Guzmán, Aristarco, Tertuliano, Eleuterio y Perpetua).
- 5** egubena.—*Eduřetakoa Ama-Birkiña*. Deunak: Apare, Kandidi, Kasen eta None (Afra, Cantidio, Casiano y Nona).
- 6** barikuba.—*Josur'en Irudibijakundia*.—Deunak: Justa, Kastor, II Sista, Esteban (Justo, Castor, Sixto II, Esteban).
- 7** larunbatea.—Deunak: Kayetan, Donata, Kepa, Julen eta Alberta (Cayetano, Donato, Pedro, Julián y Alberto).
- 8** igandia.—† Deunak: Kireka, Larga, Esmarata, Emilen, Seber ta Kepa (Ciriaco, Largo, Esmaragdo, Millán, Severo y Pedro Fabro).
- 9** astelena.—Deunak: Eřoman, Sekunden, Martelen, Beren eta Domixen (Román, Secundino, Marceliano, Veriano y Domiciano).
- 10** astartia.—Deunak: Laurenda, Astere, Base, Paule, Agatonike ta Dodata (Lorenzo, Asteria, Basa, Paula, Agatónica y Deodato).
- 11** egubaztena.—Deunak: Tiburtzi, Susane, Pilomene, Alesander ta Diñe (Tiburcio, Susana, Filomena, Alejandro y Digna).
- 12** egubena.—Deunak: Kalare, Ilare, Diñe, Aniketa ta Erkulan (Clara, Hilaria, Digna, Aniceto y Herculano).
Ugetan Iberia: a. 1,58
- 13** barikuba.—Deunak: Jon Berchmans, Ipolita, Kasen, Kendole, Elene, Eřaigunde, Keturde (Juan, Hipólito, Casiano, Centola, Elena, Radegunda, Gertrudis).
- 14** larunbatea. (*Aragija itekua*).—Deunak: Eusebi, Demetir, Martel, Atanase ta Julene (Eusebio, Demetrio, Marcelo, Atanasia y Juliana).
- 15** igandia.—† *Ama-Birkiñaren Jasokundia. Begoña'ko Ama-Birkiña*.—Deunak: Tartsixi, Alipi ta Arnulba (Tarsicio, Alipio y Arnulfo).
- 16** astelena.—Deunak: Jakinda, Eřoka, Dumeda, Sinbiltxen eta Serene (Jacinto, Roque, Diomedes, Simpliciano y Serena).
- 17** astartia.—Deunak: Liberata, Bonipagi, Anastasi,

Paul, Julene ta Emile (Liberato, Bonifacio, Anastasio, Pablo, Juliana y Emilia).

18 egubaztena.—Deunak: Agapita, Elene, Kalare, Lun eta Julene (Agapito, Elena, Clara, León y Juliana).

19 egubena.—Deunak: Koldobika, Jul, Timota, Tekale, Agapi ta Maren (Luis, Julio, Timoteo, Tecla, Agapio y Mariano).

20 barikuba.—Deunak: Bernarta, Samail, Luki, Pilberta ta Masima (Bernardo, Samuel, Lucio, Filiberto y Máximo).

Zezenagan Iberen: g. 8, 5

21 larunbatea.—Deunak: Jone Pantzeske, Kireka, Anastasi, Paterna, Bernarta, Toloma (Juana Francisca, Ciriaca, Anastasio, Paterno, Bernardo Tolomeo).

22 igandia.—† Deunak: *Jokin, Ama-Birkiñaren Ala Deuna*, Timota, Ipoliia, Sinboren, Atanasi ta Anduse (Joaquín, Timoteo, Hipólito, Sinforiano, Atanasio y Antusa).

23 astelena.—Deunak: Erestituta, Donata, Baleren, Purtoze (Restituto, Donato, Valeriano, Fructuosa.)

24 astartia.—Deunak: Bartoloma, Toloma, Efoman, Aure ta Eutiki (Bartolomé, Tolomeo, Román, Aurea y Eutiquio).

25 egubaztena.—Deunak: Koldobika, Giña, Gergori, Patirtze ta Jon (Luis, Ginés, Gergori, Patricia y Juan).

26 egubena.—Deunak: Keperin, Irena, Abundi, Bitora ta Pelis (Ceferino, Ireneo, Abundio, Vitores y Félix).

27 barikuba.—Deunak: Joseba, Erupa, Enlale, Anduse, ta Margariite (José, Rufo, Eulalia, Antusa y Margarita).

28 larunbatea.—Deunak: Austin, Erma, Julen, Pelai ta Moís (Agustín, Hermes, Julián, Pelayo y Moisés).

Neskigun Ibañija: g. 3, 4

29 igandia.—*Miren'en Bijots Garbi-garbiija. Deune Jon'en Buruingundia.* Deunak: Sabinc, Kandida, Eutimi ta Basile (Sabino, Cándido, Eutimio y Basilia).

30 astelena.—Deunak: Eröse, Pelis, Adauta, Gaudentze, Bonipagi ta Tekale (Rosa de Lima, Félix, Adauto, Gaudencia, Bonifacio y Tecla).

31 astartia.—Deunak: Efaimunda, Bingen, Sabinc, Kis-

tete, Domeka, Todota, Erupiñe ta Ame; eta Ameteri ta Keledoni Deunen Aldebijakundia (Ramón Nonato, Vicente, Sabina, Cristeta, Domingo, Teodoro, Rufina, Amia; y la Traslación de los Santos Emeterio y Celedonio.

IRACA

DEUN-MIKAIL'ERI OPAZTUBA

- 1 egubaztena.—Deunak: Ermeilda, Ane, Sista, Piska, Bingen, Leta, Berene ta Jone (Gil, Ana, Sixto, Prisco, Vicente, Leta, Verena y Juana).
- 2 egubena. — Deunak: Andolin, Estepan, Masiue, Ebodi, Ermoken, eta Kaliste (Antolin, Esteban, Máxima, Evodio, Hermógenes y Calixta).
- 3 barikuba.—Deunak: Sandali, Serape, Basilixo, Eupeme, Andoni ta Elixabete (Sandalio, Serapia, Basilisa, Eufemia, Antonio é Isabel).
Azkondunngun Iberica: a. 10,48
- 4 larunbatea.—Deunak: Mois, Efosale, Eroze, Martel, Marin, Kandidate ta Jeronime (Moisés, Rosalia, Rosa, Marcelo, Marino, Cándida y Jerónima).
- 5 igandia.—† Deunak: Lauren Justianen, Bitorin, Otule, Ose ta Kataline (Lorenzo Justiniano, Victorino, Obdulia, Osia y Catalina).
- 6 astelena.—Deunak: Onesipor, Pausta, Makari, Petorni, Eleuteri ta Linbane (Ouesiforo, Fausto, Macario, Petronio, Eleuterio y Limbania).
- 7 astartia. —Deunak: Jon, Erekine, Panbil, Tomas, Mikail (Juan, Regina, Pánfilo, Tomás, Miguel).
- 8 egubaztena.—*Ama-Birkiñaren Jayotza*.—Deunak: Adiran, Amon, Topil, Noteri ta Korbinen (Adrián, Amón, Teófilo, Neoterio ta Corbiniano).
- 9 egubena.—Deunak: Kepa, Zenon, Dorota, Gergori,

Seberen, Sergi, Miren eta Serapiñe (Pedro Claver, Zenón, Doroteo, Gorgonio, Severiano, Sergio, María y Serafina).

- 10** barikuba.—Deunak: Nikola, Kepa, Menodore, Meteor-dore, Ninbodore, Ilari ta Pulkere (Nicolás, Pedro, Menodora, Metrodora, Ninfodora, Hilario y Pulqueria).
- 11** larunbatea.—Deunak: Porta, Jakinda, Bingen, Todore ta Karla (Proto, Jacinto, Vicente, Teodora y Carlos).
Arañetan Iibetia: g. 1, 47
- 12** igandia.—† *Miren-Ixen Edeña*. Deunak: Lontzi, Baleren, Makedoni, Autonomia ta Jubentzi (Leoncio, Valeriano, Macedonio, Autónomo y Juvencio).
- 13** astelena.—Deunak: Pilipa, Euloki, Maurili, Beneri ta Amada (Felipe, Eulogio, Maurilio, Venerio y Amado).
- 14** astartia.—*Gurutx Deunaren Gorakundia*. Deunak: Kerkentzi, Keral, Saluste ta Materna (Crescencio, Cereal, Salustia y Materno).
- 15** egubaztena.—(*Barukaldija*).—Deunak: Nikomeda, Porpiri, Emile, Jeremi, Melitiñe ta Eutorpe (Nicomedes, Porfirio, Emilia, Jeremías, Melitina y Eutropia).
- 16** egubena.—Deunak: Korneli, Kiperna, Erogeli, Eupeme, Eumele, Luke ta Kerminen (Cornelio, Cipriano, Rogelio, Eufemia, Eumelia, Lucia y Germiniano).
- 17** barikuba.—(*Barukaldija*).—*Deun' Pantzeska Asis' itaren Zaurijak*. Deunak: Kepa, Justin, Arene, Agatokile, Kolumbe, Todore ta Ildegarde (Pedro, Justin, Ariadna, Agatoelia, Columbe, Teodora é Hildegarda).
- 18** larunbatea.—(*Barukaldija*).—Deunak: Tomas, Joseba, Metodi, Sope ta Irene (Tomás, José, Metodio, Sofia é Irene).
- 19** igandia.—† *Ama-Birkinaren Nekiak*. Deunak: Genar, Pesta, Desideri, Pelis, Kostantze ta Pombose (Jenaro, Festo, Desiderio, Félix, Constanca y Pomposa).
Bikietan Iibereak: g. 2, 26
- 20** astelena.—Deunak: Eustaki, Pauste, Kandidate, Ebilasi, Todor ta Pilipe (Eustaquio, Fausta, Cándido, Evilasio, Teodoro y Felipe).
- 21** astartia.—Deunak: Mata, Jonas, Eusebi, Melezi ta Ipikene (Mateo, Tomás, Eusebio, Melecio é Ifigenia).
- 22** egubaztena.—Deunak: Maurixi, Dine, Emerite,

- Iraide ta Sandin (Mauricio, Digna, Emérita, Iraida y Santino).
- 23 egubena.—Deunak: Lin, Tekale, Paterna, Kostantzi, Sandipe ta Polixene (Lino, Tecla, Paterno, Constanancio, Xantipa y Polixena).

UDAZKENA

- 24 barikuba.—*Eskardun Ama-Birkiña*. Deunak: Andoki, Tirtsa, Pelis, Panuzi ta Gerarta (Andoquio, Tirso, Félix, Pafnucio y Gerardo).
- 25 larunbatea.—Deunak: Miren, Kelopa, Pormeri, Kistobal, Aurele, Nomixe ta Pakipika (Maria, Cleofás, Formerio, Cristóbal, Aurelia, Neomisia y Pacifico).
- 26 igandia.—† Deunak: Orentzi, Kerkentzi, Kiperna, Justine, Eusebe, Nil eta Luke (Orencio, Crescencio, Cipriano, Justina, Eusebia, Nilo y Lucía).
- Aztagan Ibañija: a. 1,22
- 27 astelena.—Deunak: Kosma, Damen, Epikaide, Kai, Elazar ta Ilurde (Cosme, Damián, Epicarida, Cayo, Eleázaro é Hiltruda).
- 28 astartia.—Deunak: Bentzesla, Adolba, Jon, Marka, Eustoque, Lube ta Simon (Wenceslao, Adolfo, Juan, Marcos, Eustoquia, Lioba y Simón).
- 29 egubaztena.—*Deun-Mikail'en Eskingundia*. Deunak: Eutiqui, Paulta, Eraquel, Gudele ta Eritxime (Eutiquio, Plauto, Heracleas, Gudelia y Ripsima).
- 30 egubena.—Deunak: Jeronima, Biñor, Urtsa, Andonin, Gergori ta Sope (Jerónimo, Víctor, Urso, Antonino, Gregorio y Sofía).

BILDILA

EROSARJO DEUNARI OPAZTUBA

- 1 barikuba.—*Abeñjaren Aingeru Zaindarija*. Deunak: Efemiki, Areta, Berixima, Masime, Jule ta Koldobike (Remigio, Aretas, Verisimo, Máxima, Julia y Luisa).

- 2** larunbatea. — *Aingeru Zaindarijak*. Deunak: Topil, Saturi, Eskolastiko, Lodegari ta Gerin (Teófilo, Saturio, Escolástica, Leodegario y Gerino).
- 3** igandia. — † *Ercarijodun Ama-Birkinu*. Deunak: Jerota, Kandida, Kelestin, Todor ta Gerarta (Hieroteo, Cándido, Celestino, Teóodoro y Gerardo).
Akeragan Ilgora: g. 5, 7
- 4** astelena. — Deunak: Asis'iaf Pantzeska, Kispa, Kaya, Jerota, Kepa ta Aure (Francisco de Asis, Crispo, Cayo, Hieroteo, Pedro y Aurea).
- 5** astaftia. — Deunak: Poirlan, Atilan, Palgida, Palve, Karitiñe, Pirmata, Palvene ta Gale (Froilán, Atinano, Plácido, Flavio, Caritina, Firmato, Flaviana y Gala).
- 6** egubaztena. — Deunak: Burna, Pide, Sagar, Martel, Kaste, Emili ta Saturnin (Bruno, Fe, Sagar, Marcelo, Casta, Emilio y Saturnino).
- 7** egubena. — Deunak: Marka, Sergi, Baka, Martel, Apulei, Jule ta Justiñe (Marcos, Sergio, Baco, Marcelo, Apuleyo, Julia y Justina).
- 8** barikuba: — Deunak: Birgide, Benile, Kepa, Palaketo, Laurene, Miren Pantzeske ta Pelaye (Brígida, Benita, Pedro, Palaciata, Lorenza, María Francisca y Pelagia).
- 9** larunbatea. Deunak: Dunixi, Efastika, Eleuteri, Abañan, Andornika, Atanase ta Pubile (Dionisio, Rúslico, Eleuterio, Abraham, Andrónico, Atanasia, y Publia).
- 10** igandia. — † *Ama-Birkinaren Amatasuna*. Deunak: Pantzeska, Danel, Eulanbi, Eulanbe ta Paulin (Francisco de Borja, Daniel, Eulampio, Eulampia y Paulino).
Aritogagan Ilbetia: n. 4, 17
- 11** astelena. — Deunak: Koldobika, Nikasi, Anastasi, Palgida, Gina, Zenaide, Pilonile ta Palgide (Luis Beltrán, Nicasio, Anastasio, Plácido, Ginés, Zenaides, Filonila y Plácida).
- 12** astaftia. — Deunak: Pelis, Kipiran, Kamil eta Austin (Felix, Cipriano, Camilo y Agustín).
- 13** egubaztena. — Deunak: Edorta, Polentzi, Pausta, Genar, Martel eta Kelidone (Eduardo, Fausto, Jenaro, Marcial y Quelidonia).
- 14** egubena. — Deunak: Kalista, Portunate, Karponi, Eba-

rista, Pirkiñen, Domeka ta Matalene (Calixto, Fortunata, Carponio, Evaristo, Crisciniano, Domingo y Magdalena).

15 barikuba.—Deunak: Josu'ren Terese, Portunata, Burna, Anduka, Aurele ta Tekale (Teresa de Jesús, Fortunato, Bruno, Antioco, Aurelia y Tecla).

16 larunbatea.—Deunak: Alesander, Martinen, Saturen, Masime, Anbortsi ta Gal (Alejandro, Martiniano, Saturniano, Máxima, Ambrosio y Galo).

igandia.—† *Ama-Birkiñaren Garbitasuna*. Deunak: Eubike, Ander, Alesander, Maren eta Polendin (Eduvigis, Andrés, Alejandro, Mariano y Florentín).

18 astelena. Deunak: Luka, Justa, Atenodor, Julen eta Tirpone (Lucas, Justo, Atenodoro, Julián y Trifona).

Karamarogan Iberca: a. 8,44

19 astartia.—Deunak: Kepa, Toloma, Luki, Pelaye, Aki-lin eta Perdespinde (Pedro, Tolomeo, Lucio, Pelagia, Aquilino y Fredesvinda).

20 egubaztena.—Deunak: Jon, Masima, Irene, Marte ta Paule (Juan, Máximo, Irene, Marta y Paula).

21 egubena.—Deunak: Iarun, Urtsule, Kostantze, Asteri ta Kilne (Hilarión, Úrsula, Constanca, Asterio y Clinia).

22 barikuba.—Deunak: Miren Salome, Marka, Pilipa, Nunilone, Alode, Kandidate ta Kordule (María Salomé, Marcos, Felipe, Nunilona, Alodia, Cándida y Córdula).

23 larunbatea.—Deunak: Kepa Paskasi, Serbanda, Ker-man, Iñaki ta Jon (Pedro Pascasio, Servando, Germán, Ignacio y Juan).

24 igandia.—† Deunak: Efpail, Pelis, Martiren, Bernarta ta Marka (Rafael, Félix, Martirián, Africano, Bernardo y Marcos).

25 astelena. Deunak: Purta, Gabin, Porta, Kirtsanda, Dare, Kispin, Kispin, Bonipagi ta Margariie Miren (Frutos, Gabino, Proto, Crisanto, Daría, Crispin, Crispiniano, Bonifacio y Margarita María de Alacoque).

Lupuagan Ibarña: a. 11,2

26 astartia.—Deunak: Ebaista, Luken, Martzen, Balendin, Erogazen eta Pelixima (Evaristo, Luciano, Marciano, Valentín, Rogaciano y Felicísimo).

- 27** egubaztena.—Deunak: Polentzi, Kapifoline, Eroicide ta Purmentzi (Florencio, Capitolina, Eroteides y Frumencio).
- 28** egubena.—Deunak: Simon, Juda, Kirile, Anastase, Kiril eta Gaudus (Simón, Judas, Cirila, Anastasia, Cirilo y Gaudioso).
- 29** barikuba.—Deunak: Narkis, Martel, Pelixen, Eusebe ta Donata (Narciso, Marcelo, Feliciano, Eusebia y Donato).
- 30** larunbatea.—Deunak: Albontsa, Kauldi, Eutorpe, Kenobe, Kerman eta Gerarta (Alfonso, Claudió, Eutropia, Cenobia, German y Gerardo).
- 31** igandia.—† Deunak: Nemesi, Lukile, Kindin, Anbel-da, Urban eta Narkis (Nemesio, Lucila, Quintín, Ampliado, Urbano y Narciso).

AZILA

IL DIRAN DONIEN OPAZTUBA

- 1** astelena.—*Deun Gustijen Jayeguna*. Deunak: Benín, Miren, Kirenc, Julene ta Bigor (Benigno, Maris, Cirrencia, Julians y Vigor).
Ugstan Igorea: a. 2,12
- 2** artartia.—*Il diran Donien Gomutakundia*. Deunak: Bitorin, Pubil, Eustaki ta Martzen (Victorino, Publio, Eustaquio y Marciano).
- 3** egubaztena.—Deunak: Balendin, Iari, Armengol, Gaudus ta Malaki (Valentín, Hilario, Amengol Gaudioso y Malaquias).
- 4** egubena.—Deunak: Karla, Bidal, Agirkol, Emerika, Modeste ta Elene (Carlos Borromco, Vidal, Agrícola, Emerico, Modesta y Elena).
- 5** barikuba.—Deunak: Zakari, Elixabete, Pelis, Eusebi, Leta ta Martin (Zacarias, Isabel, Félix, Eusebio, Leto y Martín).

- 6** larunbatea.—Deunak: Seber, Pelis, Atika ta Lonarta (Severo, Félix, Atico y Leonardo).
- 7** igandia.—† Deunak: Sile, Postokima, Taurun, Tesalonike, Melasipa, Andoni, Karmele, Luke ta Andoni (Sila, Prodocimo, Taurión, Tesalónica Melasipo, Antonio, Carmen, Lucía de Colonia y Antonio).
- 8** astelena.—Deunak: Kauldi, Sinboren, Seber, Godepirda ta Kalar (Claudio, Sinforiano, Severo, Godefrido y Claro).
- 9** astartía.—Deunak: Todor, Alesander, Urtsin, Eustole ta Sopatare (Teodoro, Alejandro, Ursino, Eustolia y Sópatra).

Zezenagun Ilbetia: g. 9,25

- 10** egubaztena.—Deunak: Ander, Tirpon, Erespexe, Ninbe, Polentze, Tirpone, Tirpose ta Totiste (Andrés, Trifón, Respacia, Ninfas, Florencia, Trifons, Trifosa y Teotista).
- 11** egubena.—Deunak: Martin, Mena, Balendin, Atenodor ta Bartoloma (Martín, Menas, Valentín, Atenodoro y Bartolomé).
- 12** barikuba.—Deunak: Martin, Emilan, Libin, Nil ta Todor (Martín, Millán, Livino, Nilo y Teodoro).
- 13** larunbatea.—Deunak: Jagoba, Kostka'ta Estanisha, Andonin, Kebiñe, Kerman, Enate ta Omobon (Diego, Estanislao de Kostka, Antonino, Cebina, Germán, Enata y Homobono).
- 14** igandia.—† *Ama-Birkiñaren Zaindasuna*. Deunak: Josapata, Erupa, Serapun, Kelmendin, Todota, Pilomen eta Benerande (Josefat, Rufa, Serapión, Clementino, Teódoto, Filomeno y Veneranda).
- 15** astelena.—Deunak: Eukeni, Pelis, Gure, Samone, Lopolda ta Luke (Eugenio, Félix, Guria, Samona, Leopoldo y Lucía).
- 16** artartía.—Deunak: Erupin, Marka, Elhidi, Eukeri, Emunda ta Inese (Rufino, Marcos, Elpidio, Euquerio, Edmundo é Inés).
- 17** egubaztena.—Deunak: Gergori, Bitore, Keturde, Dunixi, Anen eta Salome (Gregorio, Victoria, Gertrudis, Dionisio, Aniano y Salomé).

Lunagan Ilberca: a. 1,37

- 18** egubena.—Deunak: Esiki, Eroman, Barule, Masima ta Odon (Esiquio, Román, Bárulo, Máximo y Odón).
- 19** barikuba.—Deunak: Elixabete, Pontzen, Kispin, Atí, Barlan ta Seberin (Isabel, Fonciano, Crispín, Abdías, Barlaán y Severino).
- 20** larunbatea.—Deunak: Valois'taf Pelis, Agapi, Emunda, Gergori ta Benin (Félix de Valois, Agapito, Edmundo, Gregorio y Benigno).
- 21** igandia.—† *Ama-Birkinaren Auřezkundia*. Deunak: Eřupa, Gelasi, Onori, Eutiki, Estepan eta Kolunban (Rufo, Gelasio, Honorio, Eutikio, Esteban y Columbano).
- 22** astelena.—Deunak: Kekile, Maur, Pilemon, Api ta Parmazi (Cecilia, Mauro, Filomón, Apías y Pragmacio).
- 23** astartia.—Deunak: Kelmen, Pelixite, Lukertze, Sibini ta Anbiloki (Clemente, Felicitas, Lucrecia, Sivinio y Anfiloquio).
- 24** egubaztena.—Deunak: Gurutze-Jon, Kirtsogon, Permiñe ta Portasi (Juan de la Cruz, Crisógono, Fermina y Protasio).
- Azkondunagun Ibarija: g. 8,55
- 25** egubena.—Deunak: Kataline, Mois, Erasma, Merkurri ta Jokunde (Catalina, Moisés, Erasmo, Mercurio y Joecunda).
- 26** barikuba.—*Miren eta Joseba'ren Eztegubak*. Deunak: Kepa, Pansta, Sirixi, Kofada ta Silbester (Pedro, Fausto, Siricio, Conrado y Silvestre).
- 27** larunbatea.—Deunak: Jagoba, Pakunda, Pirmiñiba, Lore, Miren, Baleren, Masima ta Margarite (Santiago, Fuchado, Primitivo, Flora, María, Valeriano, Máximo y Margarita).
- 28** igandia.—† (*Elgaroko I.*) Deunak: Eřupa, Sosten, III Gergori ta Jagoba (Rufo, Sóstenes, Gregorio III y Santiago).
- 29** astelena.—Deunak: Saturnin, Pilomen, Balas, Demetir ta Ilumiñade (Saturnino, Filomeno, Blas, Demetrio é Iluminada).
- 30** astartia.—Deunak: *Ander*, Maure, Justine, Kostantzi ta Zosima (Andrés, Maure, Justina, Constancio y Zósimo).

LOTAZIĀ

JOSU'REN JAYOTZARI OPAZTUBA

- 1 egubaztena. — Deunak: Luki, Kandida, Eloj, Natale ta Ermunda (Lucio, Cándido, Eloy, Natalia y Ermundo).
- 2 egubena. — Deunak: Biben, Eusebi, Pandine, Aurele ta Non (Bibiana, Eusebio, Paulina, Aurelia y Nono).
- 3 barikuba. — (*Baru-eguna*). Deunak: Jabier^ota Pantzeska, Soponi, Kauldi, Ilare, Kispin eta Magine (Francisco de Javier, Sofonias, Claudio, Hilaria, Crispín y Magina).
Aizainen Igoroa: g. 2,60
- 4 barunbatea. — (*Baru-eguna*). Deunak: Barbare, Kepa, Melezi ta Bernarta (Bárbara, Pedro Crisólogo, Melecio y Bernardo).
- 5 igandia. — † (*Elgeroko II.*) Deunak: Sabas, Anastasi, Jul, Potame, Kispin, Jeronima ta Simon (Sabas, Anastasio, Julio, Potamia, Crispín, Jerónimo y Simón).
- 6 astelena. — Deunak: Nikol, Dunixe, Datibe, Lontze, Mayorika ta Asele (Nicolás, Dionisia, Dativa, Leoncia, Mayorico y Asela).
- 7 astafia. — Deunak: Anbortsi, Agaton, Urban, Martin eta Pare (Ambrosio, Agatón, Urbano, Martín y Pare).
- 8 egubaztena. — † *Ama Birkinaren Sozkunde Orbanbaku*, *Bizkaya'ren Andre ta Zaindarija*. Deunak: Eutiken, Makari ta Soporni (Eutiquiano, Macario y Sopronio).
- 9 egubena. — Deunak: Lokade, Balere, Efestituta, Sir, Gorgone ta Elixabete Bone (Leocadia, Valeria, Restituto, Siro, Gorgonia é Isabel Bona).
Bikietan Ihetia: g. 4,80
- 10 barikuba. — (*Baru-eguna*.) *Loretto'ko Etze Deunaren Aldebijakuntia*. Deunak: Melkeda, Eulale, Jule, Karpopor ta Abundi (Melquiades, Eulalia, Julia, Carpóforo y Abundio).
- 11 larunbatea. — (*Baru-eguna*.) Deunak: Damas, Eutiki, Biiorika, Pusken, Gentzen eta Danel (Dámaso, Eutiquio, Victorico, Pusciano, Genciano y Daniel).

- 12** igandia.—† (*Elgaroko III.*) *Guadalupe'ko Ama Bir-
kina.* Deunak: Sinesí, Amonare, Merkure, Dunixe,
Ermogen eta Donata (Sinesio, Amonaria, Mercuria,
Dionisio, Hermógenes y Donato).
- 13** astelena.—Deunak: Luke, Anduka, Eustartsi, Eukeni
ta Otile (Lucas, Antioco, Eustrasio, Eugenio, y Otilia).
- 14** astartia.—Deunak: Justa, Abundi, Nikasi, Eutorpe
ta Espidun Justo, Abundio, Nicasio, Eutropia y Es-
piridióu).
- 15** egubaztena.—(*Barukaldija.*) Deunak: Irena, Andoni,
Paustin, Luki, Kandida, Baleren eta Kistino (Ireneo,
Antonio, Faustino, Lucio, Cándido, Valeriano y Cristina).
- 16** egubena.—Deunak: Eusebi, Purtos, Biñor, Albiñe ta
Adelaide (Eusebio, Fructuoso, Víctor, Albina y Adelaida).
- 17** barikuba.—(*Barukaldija.*) Urbixi, Polen, Lazar, Bi-
bine ta Bege (Urbicio, Florian, Lázaro, Vivina y Vega).
Neskagan Iberca: g. 3,57
- 18** larunbatea.—(*Barukaldija.*) Deunak: Eúpua, Zosima,
Kinda, Sinbiltxi ta Gartzen (Rufo, Zózimo, Quinto,
Simplicio y Gracián).
- 19** igandia.—† (*Elgaroko IV.*) Deunak: Nemesi, Dari, Zo-
sima, Paul, Sekunda y Pauste (Nemesi, Darío, Zózimo,
Pablo, Segundo y Fausta).
- 20** astelena.—Deunak: Domeka, Amon, Topil, Eukeni ta
Makari (Domingo, Amón, Teófilo, Eugenio y Macario).
- 21** astartia.—Deunak: Tomas, Jon Pesta, Temistokel ta
Giltxeri (Tomás, Juan Pesto, Temóstocles y Glicerio).
- NEGUBA
- 22** egubaztena.—Deunak: Palben, Zenon, Demetir,
Ónorata ta Lor (Flaviano, Zenón, Demetrio Honorato
y Floro).
- 23** egubena.—Deunak: Biñore, Mitoni, Mardoni, Serbul,
Nikol (Victoria, Migdonio, Mardonio, Sérvulo y Nicolás).
Akeragan Iberija: n. 7,90
- 24** barikuba.—(*Aragija izteku.*) Deunak: Gergori, Luken,
Metorbi, Eutimi, Tartstile ta Irmine (Gregorio, Lu-
ciano, Metrobio, Eutimio, Tarsila é Irmina).
- 25** larunbatea.—† *Jaunaren Jayotza.* Deunak: Anasta-
se ta Eukene (Anastasio y Eugenia).

- 26** igandia.—† Deunak: Estepan, Marin, Dunixi, Zosi-
ma ta Todor (Esteban, Marino, Dicnisio, Zósimo y
Teodoro).
- 27** astelena.—Deunak: Jon, Masima, Todor, Topan ta
Nikerate (Juan, Máximo, Teodoro, Teófanos y Nicerata).
- 28** astartia.—*Adimenbako Deunak*. Deunak: Inía, Done,
Agape, Topile ta Todor (Indes, Domna, Agape, Teófila
y Teodoro).
- 29** egubaztena.—Deunak: Tomas, Dabi, Torpima ta
Kerken (Tomás, David, Tróximo y Crescente).
- 30** egubena.—Deunak: Salín, Martel, Anse ta Eukeni
(Sabino, Marcelo, Ansia y Eugenio).
Aritougan Ilgorea: g. 7,2
- 31** barikuba.—Deunak: Silbester, Donata, Pauline, Ilare,
Sabinen, Kolumbe ta Melane (Silvestre, Donata, Pau-
lina, Hilaria, Sabiniano, Columba y Melania).

BIZKAYA'REN ZAINDARIJAK

Geure Abofi mañiaren Zaindari zerukuak dira: **Ama Birkiña** bere **Sofkunde Garbi-garbijan**, eta **Deun-Iñaki Loyola'tafa**.

Onegatik Lotazilako 8'a ta Garilako 31'a jayegun andijak dira Bizkaya'rentzat.

Ainbat geure antziñeko Abofijak mañetan eban Ama Birkiñaren **Sofkunde Ofbanbakua**, 1736'garen urteko Ofila'ko 16'garen eguneko Batzañan zin-esan ebala bera beti ta era gustiz aldezteko. Elexa Deunak ezeban agindu egi eder ori zinestekoko, gixaldi bat bato geruago aitian: 1854'garen urtian.

Sofkunde Ofbanbako Ama Birkiña ageritu yakon Lourdes'an (France'ko uri txipija) 1858'garen urtian amalau urtebetedun neskato bateri, esan entsola: **Neu non Ofbanbako Sorpena**. Neskatilaren ixena zan *Miren-Bernarte*; ta bere abixena, *euskerazko* au: *Zubiru* (1). **Ofban bagarik Softubak** mate ta autetsitako neskatiltxubak eukan, ba, bere zantzan geure abendearen odola.

An, Lourdes'an, dago Bizkaya'ren Ama matia, arime ala gorputzaren osasuna bijotz onez eskatuten dautsoenen artian eskañ zerutafak ngari jarijoten.

Loyola'taf Iñaki Deun andija autu eban Bizkaya'k Zaindaritzat 1680'garen urteko Azila'ko 5'garen eguneko Batzañan. Bijaramonan Batzañak itundu eban Roma'ko Elexearen Buru Nausijari eskatuten, Garila'ko 31'garen eguna jayeguntzeko Bizkaya'rentzat.

Iñaki'ren amea Bizka'ko abendearena zan.

---

(1) *Zubi-buru'tik* dutoien ixena. Labordñuñen eññan dago *Zuburu* (euzeraz, *Uburu*) deritxon uritxo bat, eta ixen o.ixe be datoñ *Zubi-buru'tik*.

DEUN-IÑAKI LOYOLA'TAÁRARI BIZKATAÁRAK

¡Iñaki,
Jaunguak bidaldubn
Ludijan ixatera
Jesu'ren
Gudarijen Burubá!

Batzurák anta zindun
Bizkatáren Zain Deuntzat
Zeu zara Zaindari ta
Jaun onena guretzat.

¡Iñaki,
Entzun, áren, eiguza
Ta gure opea artu!

Bijotza bizkatarák
Jayotzerik demotzu:
Zeurin da berla ..
Baso, mendi, ibai, aru...

¡Zeru-gorik,
Deun-Iñaki,
Jsgon ba
Biskayat

Jagoizu Jaun-Gorkua,
Jagoizu Lagi-Zara:
Arejjo-aurian Zeuk
Agindu bizkatasia...

Gudean sañturik
Espatea artuta
Bizkatáren aldez,
Dongo ta arejua
Indar zerularaz
Zañitu oso, ta...

¡Zorjontaubá
Biskaya beti ixango da
Zeuk, Iñaki, zainduta!

BEGOÑA'KO IXAR ZERUTAÁRARI

Bizkaí'ko mendi polit bateko
Artandi iluntsu ta zairan,
Gabez iñargi betia legez,
Ageritu Andra-Miren zan.

Oña, baso ta buxteñ gustujok
Bere arpegi edejak

Beletan ezan zeruka argiz,
Danot eskinik eskejak.

Orduik ona, liyo ta itxasoz,
Miren-arpegi garbi n,
Aldi gustitan, da gustijontzat
Goiko zorundun Ixara.

Atoz, atoz, ba, bizkafar onak,
Begoña'k daukan Artera:

Zuhén Ama ta Jaunguarena
Bertan dugona Bera da.

Ama mañia, entzan eiguza
Zeure bijutzen aréna:

Zeuk emon ezik argija geuri,
Oso itxutuko geu gara.

Gaurko Bizkaí nu, Ama lastana,
Eta antziñeko lakun:

Len ekandu ta lagija, ta gaur
Abenda zara galduta.

Zaldu gagixuz, geu bizkatarok...

¡Eruki, Ama, zakigul

Eta estantza gogor-gogorok
Zeure semioi azkara.

BERIO-OTSOA'TAR BALENDIN

Jayo zan *Elofio* deritxon uri bizkañafan 1827'garen urteko Otsala'ko 14'an.

Abadetuta gero, aitu eban 1853'garenan Deun-Domeka'ren semien soñekua, 26 urtebete eukazala.

Juan zan Manila'ra 30 urtebete eukazanian, eta 31'garenan An-nam'era. An, 1858'garen urtian, autu zan Abade-Bureba.

Tung-king'eko Jaunak agindu eban Balendin oratuteko, ta 1861'garen urteko Azila'ko lenengo egunan Jaungoikuaren arerijuak il ebezan bera ta beste lagun bi. Euron burubak egon ziran iru egunetan esegita.

Bizkaya'k ezautu eban 1862'garen urtian Berio-Otsoa'ren erijotz deuna, ta urte atako Garilako Batzarak iundu euzan: 1.ª betiko jakin-erazoten bizkañaf deun au Elofion jayo zala; 2.ª eskatuten gorpuzkin deunak, eta Elexearen Burn Nausijari deuntzat Balendin autu dagijan.

Gorpuzkinak eldu ziran Bizkai'ra 1886'garen urteko Bagilan eta orain dagoz Elofio'ko elexako baruban; eta bazkintxa batek bial-egiten dau Elexeak *deun*-ixena emon Berio-Otsoa'tar Balendin bizkañafari dagijontzat.

JOSU-KISTO'REN ALDEZ IL DIRAN BIZKAÑARAK

Lau gitxijenez bai-dazauguz:

Zofotza'tar Jon, abandotafa, Deun-Pantzeska'ren semia: il eben arabitarak Bazan (España) 1482'garen urtian.

Mungia'tar Matxin, mungitara, itxaso-gixona: il eben turkafak 1539'garen urtian.

Manozka'tar Joseba, marķinetxebafitara, Cuba'ko Abade-Buruba: il zan XVII gixaldijan.

Ugalde'tar Pantzeska, lañabetzutara, Deun-Inaki'ren semia: il eben matagotarak 1756'garen urtian.

GABONA

ARTZAREN ABESTIJA

MURK'EN ABESTIJA (1)

- 1 Jaunaren gezoarajak
Poz-gezna bat ekarri dausku:
Geure lafe onetan
Jaun-Semia jayo bai-yaku.
- 2 Ene semetxu utabe-mafia
Ene Jaungoiko bixija:
Ona zeure bijotz-amatzube,
Goi ta beko Jaun andija!
- 3 Guazan artzain danok
Seintxu Deuna bijatuteko:
Gure bildots barajak
Izan bediz Berarentzako.
- 4 Mendi ta murubetan edar da,
Lefu ipajak latsak ditu:
Gixonen bu'aj-bajuban bere
Lei-bijotza n'jakitukozu
- 5 Ardoki batan Jauna,
Esan danstu j'yo yakula;
Bera aulan txikituta,
Geu geronek andija gara.
- 6 Ilun-ilun gauko gaba dago,
Eza zeruban ixurik:
Gixonen adimenak bere bat
Dagoz ilun-ilundurik.
- 7 Ja da Jaun erukiksi,
Ona ta Jaun ma'egurija!
Bere m'felaanuk
Eratsi dau aska bat ru:
- 8 Baña Ludiya poz izan bedi
Eguzkija urten dalako:
Argizteko gixonen burubak
Eta bijotzak suzteko.
- 9 Jaunaren geznarija
Dantzubenak zorijontsubak!
Jatsi dan Jaungoikua
Daxabenak zoridontsubak!
- 10 Ene odoluren odol deunak!
Ene begijen betsenak!
Ene bijotzaren bijotzaba!
Ene sabelaren seña!
- 11 Sein ori ardokiñan
Jayoten da, geulakoxerik
Ardijak zainduteko.
Eta inonbez artzain oberik!
- 12 Artzaintxu zeruzai lantanzuba,
Nik be lagunduko zafur:
Artxuren bat igesten ba-ratzu,
Neuk eratojiko dantzat.
- 13 Ars or' ardokija...
Entzutun da Semetxubari
Amaren lolotzuba...
Lotan dago; biat' da txili.
- 14 Zeure begi edeletan dakust
Zeure bijotza osoro:
Zure bixitz gustija dakust or'...
Al ene, lo, kuñuna, lo!
- 5 Jaungoiko-Semia, agur;
Agur, agur, Jaunaren Amis;
Agur, Zeu, gixon deuda,
Neska-Amaren Eskona zara.

(1) Abresetan edo kametan da au Lotza tegetxe.

EUSKELEĪĪJAK

Euskeldun eĳĳak dira sci: *Araba, Gipuzkca, Laburdi, Nabaĳa* edo *Napaĳoa, Ziberoa* ta *Bizkaya*.

Araba, Gipuzkoa ta geure eĳĳa dira orain *Espaĳa'renak*; *Laburdi* ta *Ziberoa* dira *France'renak*.

Nabaĳa'ren zati bat, *Benabaĳa* edo *Napaĳbehera* deritxona, da gauĳ *France'rena*; bestia, goĳkua ta andijena dana, *Espaĳa'rena*.

EUSKEREAREN IZKELĪĪJAK

Geure izkera edeĳak eztauka era bat bakaĳik: bai-daukaz batzuk.

Iru dira euskerearen izkelĳĳak: bat, bizkataĳa, egiten da *Bizkayan*, *Araban* eta *Gipuzkoa'ko* zati batan; beste bat, goĳko *Nabaĳan*, *Laburdi'jan* eta *Gipuzkoa'ko* beste zatĳan; eta irugaĳena, *Ziberoan* eta *Benabaĳan*.

Irurok dira zaĳ-zaĳak; irurok, edeĳ-edeĳak: irurok, geure odolaren izkerea.

Baĳa bizkataĳok egin biar dogu geure izkelĳi au; *gipuzkotaĳak*, euren; euren, *napaĳak*; eta eĳi bakotxaren semiak, euren eĳiko izkelĳĳa.

BIZKAI'KO MENDI NAUSĪJAK

Gorbea	: 1.540	neurĳin
Anboto	: 1.361	>
Udala	: 1.082	>
Oiz	: 1.041	>
Ganekogorĳa	: 1.006	>
Eretza	: 909	>

BIZKAI'KO ARAN NAUSIJAK

Orduña'kua
 Gernika'kua
 Mungia'kua
 Txoriei'kua
 Durango'kua
 Pobeña'kua
 Orozko'kua

BIZKAI'KO IBAI NAUSIJAK

IXENA	ITUZAJA	IZTABUA	LUZKATASUNA
Ibaizabal	Anboto	Getxo	72.000 neurkin
Neñba	Orduña'ko atxa	Ibaizabal'an	48.000 *
Urdaibai (1)	Bizkaígi	Mundaka	29.500 "
Butoñon	Bizkaígi	Gaminiz	22.000 *
Pobeña (2)	Ordunte	Pobeña	18.000 *
Añibai	Oiz	Ondarrea	15.500 "
Lea	Oiz	Lekitio	15.000 "

Beste ibai batek, erderaz *Cadagua* deritxona, bere ituzaja dauka erdeleñijan, eta bere iztabua, *Ibaizabal'an*, *Zoñotza* deritxon tokijan. Bizkayan bertan 43.500 neurkin daukaz.

(1) Ixen su Foru'ko aldiari eukara da.

(2) Antzisi dogu ixen su, *Somorrostro* erleraskua dalako.

IRAZTI ONEK DAUKAZAN ITZ BARLJAK

Aldeztu	aldez-tu	defendidu
Araneta	arain-eta	<i>Piscis</i>
Aritoaga	arito-aga	<i>Aries</i>
Azaga	azta-aga (1)	<i>Libra</i>
Azkondunaga	azkon-dun-aga	<i>Sagittarius</i>
Akefaga	aker-aga	<i>Capricornus</i>
Atzegun	atze-egun	haspera
Araingi	arain-gi	arain-jaki
Aldebijakunde	aldebijau-kunde	traslaziñoe
Adimenbako	adimen-bagako	inozente
Abefi	aba-eri	<i>patria</i>
Abenda	aba-enda	<i>raza</i>
Abesau	aberes-au	kantau
Abesti	aberes-ti	kanta
Abixen	aba-ixen	apelidu
Ardoki	ardi-toki	
Gaudi	gau-di (2)	<i>universo</i>
Gogo		espiritu
Gorputzkin	gorputz-kin	ilda gero geratuten dana
Gudari	guda-ari	soldau, <i>guerrero</i>
Kafamafoaga	kafamafo-aga	<i>Cancer</i>
Jaungua		Jaungoikua
Autetsi	autu-etsi	eleghidu, eskoghidu
Autsegubazten	auts-egubazten	
Egutegi	egun-tegi	kalendarijo
Españera	España-cra	España'ko izkera
Elgaro	eldu-aro	abendu
Espaneldun	españera-dun	espanera-egien daua

(1) *Azta* = *pixu*, Benabar'eko euskeraz.

(2) *Gau* au ezin duna; bai *gaua*'tan dagona.

Eskar	esker	doe, mezede, grazija
Ezkon		esposo, esposa
Deun		don, done, santu
Done		<i>justo, fiel</i> , oben ilgorik eztauna
Opaztu	opaz-tu	dedikau
Orbanbako	orban-bagako	inmaculada
Oben		pekau
Oben-egin	oben-egin	pekatu-egin
Obendi	oben-di	pekatari
Obendun		<i>pecaminoso</i>
Obentsu		<i>empecatado</i>
Ludi	lur-di	gixona bixi dan mun- duba; <i>Tierra</i>
Lunaga	lun-aga (1)	<i>Leo</i>
Lupuaga	lupu-aga	<i>Scorpio</i>
Lats		ereka
Neskaga	neska-aga	<i>Virgo</i>
Nekakintxa	nekatu-kintxa	pasinoe
Neurkin	neuri-kin	<i>metro</i>
Urtaro	urte-aro	urteko estaziñoe edo sazoe
Ugeta	ur-eta	<i>Aquarius</i>
Sofkunde	sof-tu-kunde	kontzeziñoe
Sofpen	sof-tu-pen	kontzeziñoe
Sendi	sen-di (2)	pamilija
Zin-esan	zin-esan	ghuratu, ghuramentu- -esan
Zezenaga	zezen-aga	<i>Taurus</i>
Zapikaro	zapi-aro	belaziñoe
Zaindari	zaindu-ari	patroe
Zorun	zori-on	zorijon
Iztabo	iz-abo	uretako abo

(1) *Lun* atarau dot *leo* *leotis'tik*, Roma'ko itz nu euskerean daukalako sustara.

(2) *Sen* dator *sen'dik* eta dago *senar'tan*, *senide'tan*, *senge'tan* eta *seno'tan*. *Sen'dik* atarau dodaz itz onex: *sendi* (pamilija), *senaldi* (keneraziñoe), *sentxa* (keneraziñoe), *sendu* (engendrar), *sendau* (secundar), *sentxu* (secundo), *senge* (seme-alabu), *sen-egin* (procreat) eta aldi onex ur'tengo dirun beste itz batzuk.

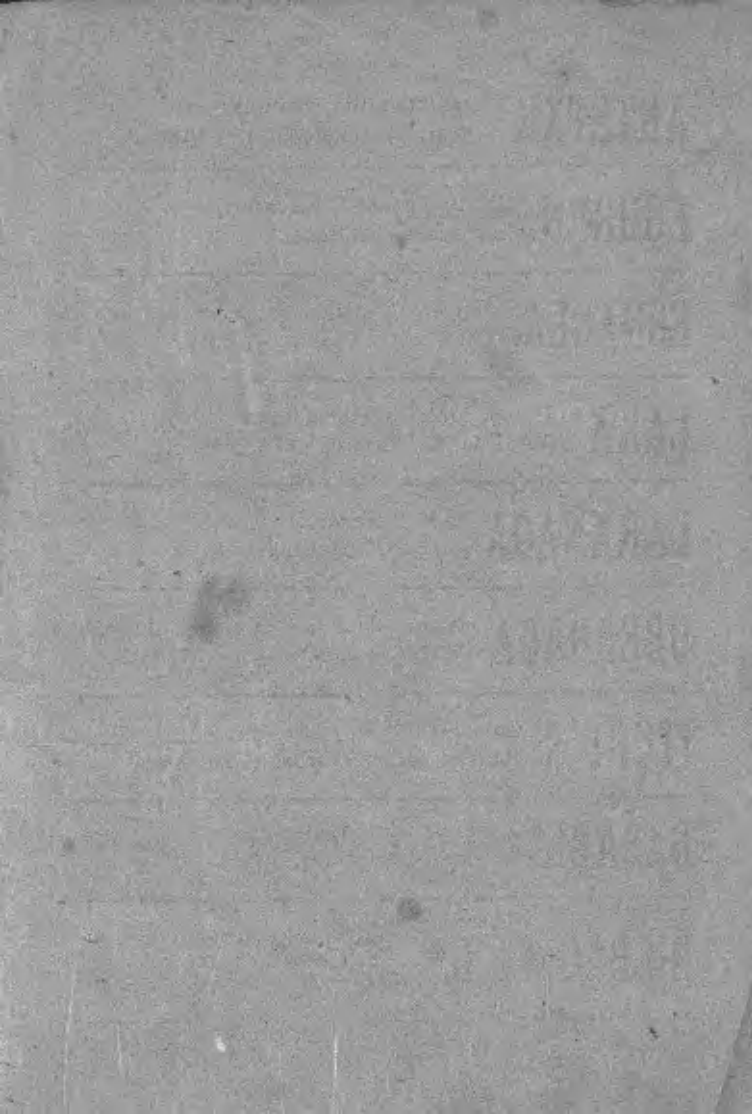
Iratzi (1)	atzitu-erazo	eskribidu
Ikuri		sinipikadu
Irañtu	artu-erazo	inprimidu
Irañkola	irañtu-ola	inprindegí
Irazan	ixan-erazo	<i>crear</i>
Ixañti	ixañ-ti	kostelaziñoe
Izkora	itxaso-gora	gorako mare
Izpera	itxaso-bera	berako mare
Izkoren	itxaso-goren	plemare
Izperen	itxaso-beren	mare beren
Irakastola	irakasi-ola	<i>cátedra</i>
Irukonde	iru-konde	triñidade
Ikeñtu (2)		bixitau
Iruibijakunde	irudibijau-kunde	traspiguraziñoe
Izkelgi	izkera-ki	<i>dialecto</i>
Irazki	iratzi-gi	karta
Irazti	iratzi-di	liburu
Burestun	buru-estun (3)	koroe
Bikieta	biki-eta	<i>Geminis</i>
Befogekaro	befogei-aro	garixuma
Barukaldi	baru-aldi	<i>témpora</i>
Bilebai	bil-ebagi	<i>circuncidar</i>
Befbixi	beñ-bixi (4)	piztu, eñesuzitau
Barindu	buru-inñu	buruba kendu, ebag
Bazkintxa	batz-kintxa	<i>junta</i>
Bazkide	batz-kide	sozijo, kontsozijo
Batzoki	batz-oki	sozijedade
Pantzera	France-era	France'ko izkera
Pantzeldun	pantzera-dun	pantzera-egiten dauna
Mañetasun	mañe-tasun	amodijo

(1) Itz au ikurpen onekin artu daun lenengus, ixan da Abade Oñmac-tseñ'tur Kepa Andoni.

(2) Laburdi'ko euskeritik artuba.

(3) *Estun*, au da *erantun*'etan dagona. Itz au dato' *eri-estun*'etik; *eri* da *atx* Laburdi'ko euskeruz, ta *estun* dato' *estu*'tik eta bere ikurpena da erderazko *oro* edo *anito*'rena. *Erastian*'lakoxerik egin ñoñuz itz onek: *burestun* (koroe), *be-lastun* (beñajikua), *beboñsun* (erdz. *diadema*), *beñostun* (erdz. *braxalste*), *idustun* (erdz. *collar*), *garastun* (erdz. *ciñto*, *añturón*), *cañestun* (erdz. *pulsera*) ta *estun-txa* (katse).

(4) *Bixi* au da *be'ogei*'tan dagona. *Piztu* edo *bixtu*'k estauka ikurpen orij bai erderazko *revivir* ede *reanimar*'ena.

ARTETXEAzaldetan dira iraztijak
Carnicería Vieja, 27, 2.ª—BILBAO**EGUREN**Burdinola edo Erementerija
Askap, 13—BILBAO**ESNAOLA**Jeltsero Nausija
Perla, 11, 1.ª eskm.—BILBAO**LAKA**Eun eritafak eta erbasietarak
Tendería, 25—BILBAO**LARAÑAGA**Arotz Nausija
Atxuri, 16—BILBAO**UBEROAGA**Argin Nausija.—Alameda de San
Madrés, 1, 1.ª eskm.—BILBAO**ITURI**Margalari edo Pinlor Nausija
Ituribide, 4 barena: *Etroste*—BILBAO**BASABE**Zapatola edo Zapaterija
Artekalá, 20 (Ien 49)—BILBAO**BILBAO TA L.^A**Bultzen edo torneran dira zu-
ta eta ozki edo marpia
Ibáñez de Bilbao, 1—BILBAO